

»SLOVENE« velja
po pošti na vse strani Jugo-
slavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej, h 180—
za pol leta " " " 90—
za četrt leta " " " 45—
za en mesec " " " 15—
Za izposojnino celoletno K 240—

== Sobotna izdaja: ==
Za celo leto " " " K 30—
za izposojnino " " " 25—

SLOVENE

== Inzerati: ==
Enostopna petstvesta (58 mm
široka in 3 mm visoka ali nje
prostor)
na enkrat " " " po K 5—
poslana itd. " " " po K 5—
Pri večjem naročilu popust.
Najmanjši oglas 50/5 mm K 15.
Izhaja vsak dan izvenredno po-
nedeljek in dan po praznikih
ob 5. uri zjutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 8/III.
Rokopisi se ne vračajo; nebrankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun politne hran.
Ljubljanske št. 850 za naročnino in št. 349 za oglaš.
avstr. in češke 24.797, ogr. 28.511, bozn.-hero. 7583.

Autonomija in stranke.

Volivna borba v Sloveniji se je izvršila v znamenju avtonomističnih teženj. Slovenska ljudska stranka je šla v volitve z jasnim avtonomističnim programom, ki po eni strani jamči državno edinstvo, na drugi pa omogoča gospodarski in kulturni razvoj pokrajin, ki ga mori in zadržuje centralizem. Ljudstvo je za tak avtonomistični program in je oddalo glasove tudi drugim političnim strankam, ker so se izjavljale za avtonomijo. Samostojna in socialisti so na štajerskem, Dolenjskem in v Belo krajini agitirali proti SLS najuspešneje z lažjo, da je dr. Korošec »prodal« Slovenijo Srbom, hoteči tako vzbuditi v narodu sum, da SLS ne misli resno s svojim avtonomističnim programom. Avtonomistično stališče SLS je primoralo druge stranke, da so se izjavljale za avtonomijo, četudi je bil njihov avtonomistični program silno nejasen, da je izgledal kot zgolj agitacijsko sredstvo za volitve. Tudi dr. Tavčar se je izjavil za volitve in celo dr. Kukovec je širil s tem vprašanjem, bil je pa vendar toliko odkritosrčen, da je javno negiral avtonomijo Slovenije in je zagovarjal avtonomijo okrožij.

Tako je bilo pred volitvami. Sedaj pa že zagovarja minister dr. Kukovec v ministrskem svetu najstrožji centralistični državni načrt in to ne samo v imenu svoje stranke, ki je dobila v Sloveniji dva milostna mandata iz ostankov, ampak tudi v soglasju s Samostojno kmetijsko stranko in narodnimi socialisti. Po izvajanjih dr. Kukovca bi izginila pokrajinska vlada za Slovenijo, ki bi jo nadomestila samoupravna okrožja, pokrajinski zbor bi pa imel samo posvetovalno moč; opravljal bi torej posle prostih zabavljavcev, za katerih sklepe bi se centralne vlade, v katerih bodo sedeli demokratični ministri, ravnotoliko zmenile, kakor ukazuje sedaj preko avtonomnih in zakonitih sklepov poverjenstva za uk in bogočastje minister Pribičević. Široki sloji naroda že sedaj popolnoma napačno presojo moč in kompetenco deželne vlade, ki so jo demokracije tako okrnili, da deželna vlada danes vrši skoro samo še malopomembno reprezentacijo. Ljudje zabavljajo čez deželno vlado, misleči, da spe tam spanje pravičnega, medtem ko igrajo demokratski in njim sorodni ministri vlogu vsemočnej, ki se za deželno vlado zmenijo le tedaj, kadar sami kaj hočejo.

Ako ne dobimo avtonomije, ne bode za to odgovoren samo dr. Kukovec in demokratska stranka, ampak tudi vsi do zadnjega, ki so oddali volivne krčglice laži-avtonomističnim strankam. Odgovore naj samostojni in narodni socialisti, je-li dr. Ku-

kovec govoril v ministrskem svetu resnico, da se ti dve stranki strinjata z demokratskim ustavnim načrtom! Dr. Kukovec je izjavil tudi, da sta ti dve stranki samo krili demokratske stranke. To smo itak vedeli in na to dejstvo opozarjali, toda samostojni in narodni socialisti so to v javnosti tajili. Ali bodo imeli sedaj pogum to priznati ali pa bodo desavuirali ministra dr. Kukovca.

Na dan z resnico! Kdo je govoril resnico, ali dr. Kukovec ali samostojni in narodni socialisti?

Na delo!

Dobra stran volitev v konstituanto je gotovo spoznanje, kakšno mesto zavzemamo v javnem življenju. Vzeti moramo izid volitev hladnokrvno ter iti odločno svojo začetno pot naprej! Tu ni mesta za sentimentalno pomišljanje. Edino, kar moremo poudarjati v današnjem položaju, je: Brez odloga na bolj intenzivno socialno-prosvetno delo med narodom!

Motil bi se, kdor bi smatral sedanje grupacije strank izključno le za posledico povojnih razmer. To je gotovo deloma res — a ne izključno. Za to grupacijo stoji močna sila dobro organiziranega nasprotnega časopisja in agitatorstva. Niso edini v programnih točkah, v načelih — edini so le v svetovnoznanelem refernu vseh protikršćanskih strank telega sveta: Doli s katolištvom!

Ne smemo omalovaževati sedanje grupacije naših nasprotnikov. Poglejmo le kompaktno protikršćansko maso proletariata, ki jo zastopa »Napreje«; poglejmo močno revolucionarno komunistično strujo z »Rdečim Prapozjem«; upoštevajmo starokopitno buržoazijo z »Slov. Narodom«; ne omalovažujmo radikalnih svobodomiselnih z »Jutrom« in »Jugoslavijo«. Res je, da se ne smemo bati teh elementov radi njihove zloglasne »naprednosti«. Dejstvo je le, da je nam nasprotna grupacija močna po številu in s tem dejstvom moramo računati!

Naše časopisje nadkriljuje nasprotno po svoji notranji vrednosti; tu nas nasprotniki ne bodo prekosili. To je jasno za vseogar, ki zna pojave socialnega življenja presojati samostojno in se ne da premotiti s puhlimi frazami svobodomiselnih elementov.

Nam gre za čisto drugo stvar. Tu apeliramo resno na vse naše somišljenike in na vse, ki se niso zavrgli pozitivnih in večno veljavnih načel krščanstva: razširimo naše časopisje, da bomo mogli uspešno konkurirati z nasprotnimi tudi po številu. Le z dobro organiziranim in močno razširjenim časopisjem se bomo mogli vztrajno in uspešno boriti proti rastočemu svetovnemu nazoru svobodomiselnega materializma, pa naj se skriva za

socialnodemokratsko strujo, ki poudarja načelo, da je vera privatna zadeva, ali pa naj pride od svobodomiselnih žurnalistik, ki ima jasen program: Kako grupirati enotno fronto vseh svobodomiselnih elementov proti tako imenovanemu »rimskemu klerikalizmu«.

Za naše zavedne somišljenike bi tega ne bilo treba omenjati. Da pa poudarjamo veljavno socialno nalogo moderne dobe: razširjanje in konsolidacijo katoliškega časopisja, je vzrok nelogično postopanje velike sicer dobrih ljudi, ki se žive in čutijo krščansko, a se vendar ne zavedajo cele svoje krščanske dolžnosti: udeleževati krščanskega dela v človeški družbi, socialno in politično! Skoro ni treba posebej poudarjati, da je razširjenje in podpiranje svobodomiselnega časopisja le skrajna, naravnost zagonetna nedoslednost za vsakega človeka, ki se ni zavrgel pozitivnega krščanstva.

Zato vsi na delo! Ne bojimo se boja, ki nam ga napovedujejo nasprotniki. Vsi, ki se zavedamo resnosti položaja, bomo šli na delo solidarno: vsak po svoji moči in vsak v svojem delokrogu. Inteligenca čaka ogromno delo: poglabitev socialnega in prosvetnega dela med narodom in sicer v duhu krščanske socialne orientacije. Nič manj važna naloga pa ne čaka našo zavedno mladino v krščansko-prosvetnih organizacijah. Naša mladina je naša predstraža v našem socialno-prosvetnem delovanju, le v solidarnem sodelovanju vidimo naš napredek.

V tem boju nam je neobhodno potrebno močno organizirano časopisje. Brez tega orožja bo vse naše delovanje brezplodno!

Dolžnost vsakega zavednega pristaša tega krščanskega gibanja je, da oslane zvest naročnik naših listov in da jih skuša razširiti med ljudstvom. V tem smislu delajmo vsi: med narodom: v znamenja agitacije za naše časopisje, da bomo tem potom mogli konsolidirati naše vrste in razširiti krog naših zvestih pristašev.

Naš čas zahteva velikih žrtv od vseh krščanskih elementov. Brez velikodušne požrtvovalnosti za časopisje krščanskega svetovnega naziranja ne bomo kos modernemu materializmu.

— ik.

Volivne v mariborskem volivnem okrožju.

Od 21 mandatov v celjsko-mariborsko-prekmursko-mežiškem volivnem okrožju doli SLS 8 mandatov. Izvoljeni so: dr. Korošec, dr. Hohnjec, Ivan Roškar, Franc Pišek, Jožef Klekl, Vladimir Pušenjak, Davorin Kranjc in Jožef Škoberne.

Proti SLS. so se navalile vse druge

stranke z veliko silo. Da nismo dobili večine, imamo pripisovati predvsem dejstvu, da se je dr. Žerjav posrečilo razdvojiti kmetijsko ljudstvo v dva tabora, v SKS in KZ. Da je SLS kolikor toliko slabo odrezala, pa je kriva tudi velika nezadovoljnost, ki vlada med ljudstvom. Radi tega se je ojačila JSKS in KSJ. Odkrito pa tudi moramo priznati, da naši v mnogih občinah in okrajih niso v polni meri storili svoje dolžnosti.

Voditelji SKS danes sami priznavajo, da je Žerjav zakrivil razdor v kmetijskih vrstah. S tem se je dalo socialni demokraciji in komunistom v roke najboljše sredstvo, da sta ti dve politični skupini kovali kapital. Trezni možje od Samostojne že javno govorijo, da je razdor, ki ga je zasejala Samostojna, pripomogel na Slovenskem štajersko socialni demokraciji do petih mandatov in komunistom do dveh. Pri zapeljanih kmetijskih volilcih bo sicer prišlo to spoznanje, a prepozno bo!

Da je socialna demokracija dobila pri nas 5 mandatov, pa je bilo mogoče osobito radi tega, ker se je Žerjavu in Mermolju posrečilo sklopiti velike kmetijske občine v skupno volišče v kakem rdečem gnezdu. Slučaj Sv. Kristof-Marija Gradec-Laško pove dovolj! Nad 600 naših volilcev se je moralo zvečer v temi vrniti domov po 4 ure daleč, ker jih niso pustili v volilno sobo! Isto se je zgodilo na deseterih in deseterih voliščih. To je ukradlo SLS mnogo tisoč glasov.

Splošna nezadovoljnost je tirala neuke in zapeljane volilce v rdeči tabor. K nezadovoljnosti se je pridružila še sila in surovost nasprotnikov.

Zalibog pa moramo poudariti, da po mnogih naših krajih naši zaupniki niso storili svoje dolžnosti. Nočemo danes nikomur očitati brezdelja, a dejstvo je, da je marsikateri »zaupnik« presedel ves čas volivnega boja v najhujši liberalni družbi, a priprave za volivno agitacijo so mu bile deveta briga. Bridko toži marsikateri pošten in zaveden volivec, da v mnogih občinah ni bilo prav nobenega vodstva ali iniciative. Navodila, ki jih je pošiljala strankina pisarna, ležijo še sedaj v nešte- tih hišah takih »glavnih zaupnikov« neodprta, letaki pa na kupu nerazdeljeni. Nasprotno pa moramo priznati z velikim veseljem, da so naši delavni zaupniki celo v najnevarnejših krajih delali naravnost čudeže. Poglejmo n. pr. samo Središče, Štarije pri Jelšah, Gornji grad, Krčevina pri Ptuj, Hoče, Slov. Bistrica, St. Ilj, Sv. Jurij, Konjice, Sv. Marjeta pri M., Sv. Peter v...

LISTEK.

Dr. Fran Detela.

K sedemdesetletnici.

»Vsaka knjiga, ki izide, je motenje javnega miru«. (Dr. Fr. Detela, Trpljenje značajnega moža. Dom in Svet, 1916, str. 1.) Res, morala bi biti, saj je to njen namen. A pri nas? Izide n. pr. zadnja številka Dom in Sveta in je letnik zaključčen in ima bogato vsebino; pa kdo se zmeni? O več letnikih ni bilo niti črke priznanja. Javni mir se torej vobče ne moti. Najbolj- ša priča, da ta greh pri nas ne velja, je dr. Detela sam: Danes praznuje svojo sedemdesetletnico (rojen je bil dne 3. decembra 1850 v Moravčah), za sebo ima štiridesetletno knjižno delovanje (pri Slov. in Hrv. Matici, v Ljublj. Zvonu, v Dom in Svetu, pri Mohorjevi družbi), in javnost? Vse mirno. »Ueber allen Wipfeln ist Ruh«. Tiho praznuje naš odlični književnik, vzgojitelj mladine in naroda, ta slovesni dan v krogu svoje rodbine. Ne verjamem, da bi se ob naši pozabljivo- sti kakšna slavnostna deputacija danes oglasila pri njem. Nobena? Pač eno pa le vidim: naš slavljenec sedi v svoji delavnici za pisalo mizo ter gleda, gleda... nazaj v pretekla dni... Okrog pisalne mize pa stoji v velikem, velikem polukrogu slav- nostno odposlansvo. Večje ali manjše

skupine so, v pestrih nošah, iz raznih dob naše zgodovine in iz raznih krajev, tudi iz raznih slojev, največ iz kmetijskega, ka- tudi iz malomesnega in delavskega, da, tu- di iz krogov najvišje izobrazbe. Večinoma so to zelo veseli ljudje in hudomušni, nekateri pa so tudi resni, nekaj je celo glo- bokožalostnih med njimi. Pa poglejmo jih od bliže! Pričnimo na desni, pri tistih, ki so slavljencu najbliže. Oj, saj so sami ljubi znanci! Menda najglasnejša je takoj prva skupina: »primojdnaja« se oglasa veseli stavec ter meče klobuk v zrak, poleg nje- ga pa sedi mladenič, neumorno igrajoč na harmoniko. Ha, saj to sta vidva, stari Pre- mec in sin tvoj Miha! Bog vaju živi, pošte- ni, plemeniti in vedno veseli duši! V vajini družbi bi človek hotel živeti! Bog živi tudi tebe, tih trpin Jurij, in tvojo nevesto Ro- zalko! Pozdravljena tudi vidva, Štefan in sestra ti Anica, Šimonova s Strme peč! Delal si se močnega, Štefan, pa kdo bi ti to zameril, ko si se hotel pred dekletom postaviti! In tudi ti, cerkveik Ožbe od Sv. Iorijana, si igral važno vlogo s svojim ob- širnim izkuštvom. Zdi se, da je nad vami sijalo samo sonce in ni bilo nikoli ne obla- kov ne mrakov! Že zaradi vas nam bo mo- ravška dolina vedno ljuba in draga. (Ma- lo življenje. Lj. Zvon, 1882; Ljudska knjižnica, 1908.) Dobro se držiš tudi ti, župan iz Griž, ko razvajeni družbi doka- zuješ, da vaše vino ne »grize«. (Kislo grozdje. Lj. Zvon, 1883.) Smiliš se nam

lepi kraljevič Ladislav Postumus, še de- ček, ko se trgata za-te na eni strani mzi baron Eisinger, na drugi pa vročokrvni silni grof Ureh celjski, a za teboj stoji tvoj varuh, cesar Friderik v spremstvu visoko- izobraženega tajnika Eneja Silvija. Teško ti je bilo, ko si moral svojega ujca Urha zbog njegovih silnih strasti odslaviti. Lepo je pa moralo biti v tvoji šoli v Celju, učeni magister Petacij, in lepo si odgojil rejenko svojo (ne »hčerko«, kakor je napak raz- umel Glaser!) Kornelijo. In ti, ubegli me- nih, expater Cabej, si bil že predznak bli- žajoče se vihre lutrovske. (Veliki grof, Lj. Zvon, 1885.) Veselo pozdravljata naše- ga slavljenca tudi vidva, Cedinov Peter in nevesta tvoja, Mejačeva Minica, spet sta obe hiši sprijaznjeni, ki ji je bil tako usod- no razprl štacunar Stržen, tip »kmečke pi- javke«. (Prihajač. Slov. Matica, 1888; Ljudska knjižnica, 1908.) Dosti lepo je bilo vaše življenje v 15. stol., kmetje slovenski; krasni junaki in vitezi ste bili: Lamberger, Ostrovrhar, Vitovec, a najraje se moje oko mudi nad vami tremi, ponižni subprior p. Benedikt in nad tvojima varovancema, vednoveselimi Gregorjem in energično Taj- do; sploh pa se mi zdita ti, Gregor, in tvoji trije tovariši: Jernej, kovač Miha in Bel- čev Janez iz Doba srečno izbrani kakor štirje temperamenti v človeškem življe- nju. (Pegan in Lamberger, Slov. Matica, 1891; 2. izd. skupno s Hrv. Mati- co l. 1910.) Požirali so ljudje povest o te-

bi, gospod Lisec, »lahkokruhar«, podob- no zajedavka kakor Stržen; kaj se pravi v koča, slaba vest zaradi razpečavanja po- narejenih bankovcev, veš ti, kaj ne, Jan. Brodár, žalosten do smrti? (Gospod L. Hr- s e c, Mat. Slov. 1894.) Prav si imel, župniko mirnopoški, da si svoje župljane učil, prvi se pokore novi vladi, Francozom; da er- tebe poslušali in ne dvoličnega komisarja Aperta, ne bi bilo Novo mesto z gro, v gledalo celega kupa mrtvih kmetov py, v prošljo. (Hudič asi. Dom in Svet, 1894 v nova, vzor modernega, umnega gospodar-er stva (tisti svetnik pri Stojanovih, kako jeke- podoban v obraz našemu slavljenču!), naša desni kmetijska rodbina Bojančeva, poštar- na, delavna, na levi pa Majerjeva z Mlake, 64 brez srca za kmetijsko ljudstvo; in tri de- o- klice vidimo v skupini s tako različno), usodo: Majerjeva Irma, brezsrčna koketa, je ki se igra z življenjem mladeničev, Milica Stojanova, ki vdano nosi vdarec, da jo je zapustil zaročenec iz mladih dni, in srečna ji sestra Anica; in tri mlade inteligentne može zremo ondi: Lovra Bojanca, ki je v delu in slogi s kmetijskim ljudstvom našel samega sebe in srečo svojo, velikega ro- dojubarja, večnega študenta, modrijana, elegantnega Radivoja »Čuka« (»Denar mo- ra priti v narodne roke!«) ter marljivega, a tako nesrečnega Vladimirja. Tako ža- lostno gleda le-ta, da tega niegovega vo-

Sav. dol., Braslovče, Teharje itd. Slava našim pridnim delavcem!

Prvi napad šestero nasprotnih armad smo srečno odbili. Pripravimo se z veliko resnobo na ofenzivo. Iz boja gremo preizkušeni, čvrsti, a nikakor ne strti. Premagani so edino demokrati.

Politične novice.

Državni praznik v Ljubljani. Dne 1. t. m. ob pol 12. uri je sprejemal deželni predsednik dr. Brejc čestitke oblastev in korporacij povodom obletnice narodnega ujedinjenja. Istočasno se je vršil sprejem tudi pri poveljniku Dravske divizije generalu Dokiću. V imenu častniškega zbora je čestital k državnemu prazniku polkovnik Janko Vukasovič. General Dokić se je zahvalil za čestitke, naglašajoč v svojem govoru, da grenita radostno razpoloženje ob obletnici našega narodnega in državnega ujedinjenja, edino dve točki: Koroška in Primorje. Tudi tema zadnjima našima neodrešenima zemljama bo treba doprinesiti solnce svobode. V to svrhu je treba, da se vsi združimo v krepko falango k smotrenemu delu, da osvobodimo zadnjega svojega rojaka onkraj Karavank in ob Soči. Častniki so navdušeno pritrjevali generalovemu govoru ter oduševljeno manifestirali za kralja Petra, za regenta Aleksandra in za ujedinjeno Jugoslavijo. Zvečer je priredila godba Dravske divizije po mestu bakljado, ki se je udeležilo številno občinstvo.

Narodni praznik v Belgradu. Na praznik narodnega ujedinjenja je bila v belgrajski saborni cerkvi svečana služba božja, katere se je udeležil dvor z vlado, diplomatskim zborom in drugimi visokimi dostojanstveniki. Tudi v katoliški cerkvi je bila ob desetih svečana služba božja.

Mnenje srbskih demokratov o večini v konstituenti. »Politika« piše v današnjem uvodniku med drugim: Akotudi ni dobila večine nobena stranka — sicer pa je to po današnjem volilnem zakonu zelo težko — je dobila večina ena ideja: ogromna večina naroda se je izrazila proti federaciji. Proti federaciji so radikalna, demokratska in seljačka stranka, vendar pa, ako se tudi te stranke protivijo federaciji, se razlikujejo v pojmovanju države. V pojmovanju njene notranje ureditve so razlike med temi strankami mnogo večje. Potemlakem bi se te tri stranke mogle srečati samo v ustavnem vprašanju, in sicer v njegovem najozjem smislu, da se takoj potem definitivno razidejo. Ta koalicijska bi imela to napako, da bi bila po večini srbska, imela bi pa to dobro stran, da bi mogla morda izvesti vsaj ustavo. Druga kombinacija bi bila koalicijska radikalne z ljudskimi strankami, muslimani in obenem zajedničarji in demokratsko stranko. Tudi ta koalicijska bi se morala omejiti na sprejetje ustave in se potem takoj raziti. Tudi ta koalicijska bi imela iste napake, da bi bila pretežno srbska. S tega stališča bi bila idealna rešitev spojitve Radičeve in hrvatske seljačke stranke, s kmetскими strankami drugih pokrajin v zedinjeno kmetško stranko Jugoslavije in njen vstop v koalicijsko za ustavo z radikalno in demokratsko stranko. Ta idealna rešitev našega najvažnejšega državnega vprašanja je odvisna samo od Radiča. Ustavo, ki bi jo priznala tudi njegova stranka, bi sprejela v bistvu vsa Hrvatska, ker v tem trenutku predstavlja Hrvatsko samo Radičeva seljačka stranka in nikdo drugi. Po tem bi se na vprašanje, ki je danes na vseh ustih; ali bo ta konstituenta mogla delati, ali ne, moglo principiarno odgovoriti afirmativno. Drugače bi se

konstituenta morala takoj razoustiti in v najkrajšem času razpisati nove volitve.

Kako se dr. Žerjav tolaži. Popoln poraz JDS na Slovenskem skušajo liberalci olepšati s tem, da pišejo o »naravnost brezupnem porazu rimskega klerikalizma«, o »katastrofi, ki je zadela SLS«, o »klerikalizmu, ki leži zdrobljen na tleh« in podobno (»Jutro«, 2. decembra, št. 88). Obenem se udajajo sladkim sanjam o tem, kako bodo v konstituenti sestavili večino, da si zasigurajo ministrske stolčke, in prav pridno delajo račun brez krmarija. »Napreje« pa opozarja naše liberalne veleoptimiste na moč opozicije in njihovo veselje nad »porazom« SLS zavrača sledeče: »Klerikalna stranka je izgubila v Sloveniji nekaj mandatov, zato je pa svojo izgubo nadomestila v Dalmaciji. Napačno bi pa bilo sklepati iz trenutnega poraza klerikalcev v Sloveniji, da je sedaj klerikalizem ubit — ne, ne! Klerikalci so se hitro in jako spretno zavedli svojega položaja in pri prihodnjih volitvah bodo nastopili popolnoma reorganizirani in bodo svojo trenutno izgubo kmalu popravili. Oni mogoče ne bodo več vladajoča stranka, vsaj v državi ne, ampak med katoliki v naši državi bodo vedno našli svoje pristaše. Klerikalizem je mnogo močnejši kot se to vidi na prvi pogled, in bo imel zlasti v Sloveniji še vedno moč, s katero je in bo treba računati. JDS v Sloveniji pa nima bodočnosti kot večinska stranka. V sedanji formi vsaj ne.« Tako sodi glasilo slovenske socialne demokracije gotovo ne iz ljubezni do nas, ampak vsled pametnega presojevanja resničnega položaja. Mi sicer hvala od strani naših nasprotnikov ne potrebujemo, moramo pa pač opozarjati liberalce, da so le oni še vedno tako slepi kakor so bili: iz brezmejnega sovraštva do stranke katoliškega ljudstva si domišljujejo poraz tam, kjer ga ni, in zmago tam, kjer je ni: pri sebi namreč. Demokratije naj le v Belgradu krpajo skupaj večino, SLS bo pa delala na svoji notranji izpopolnitvi in ji je presneto malo mar, kaj JDS misli. Nasprotniki naj le pridno varajo sebe dalje. Tem bolje!

Koliko bo veljal »Slovenec«?

Z ozirom na novo veliko podražanje papirja in vseh drugih potrebščin so se morale z novim letom dvigniti cene vsem časopisom.

Počeniš z novim letom 1921 bo torej znašala naročnina na »Slovenca«:

za en mesec	25 K
za četrt leta	75 «
za pol leta	150 «
za celo leto	300 «

Za inozemstvo (Italija, Švica, Nemčija, Francija, Amerika itd.) velja »Slovenec« 45 kron na mesec.

Uprava »Slovenca«.

Dnevne novice.

Ena streha in ena blagajna. V Mariboru stoji v kopalniški ulici velika hiša. V tej hiši je bil še nedavno »teater«. A najlepši teater je bil sedaj v tem poslopju. JDS in SKS imata skupno tajništvo. Kdor tega ne verjame, naj gre pogledat v mariborski Narodni dom. Tam bo videl pri vhodu v gostilniške prostore na eni strani vhoda napis »Tajništvo demokratske stranke« (ime »Jugoslovanske« je prof. Voglar izpuštil, ker tako v Mariboru bolje kaže), na drugi strani pa »Tajništvo Samostojne kmetijske stranke«. Obe pisarni ste v volivnem boju rabile skupen pisalni stroj. Profesor Voglar je kot Žerjavov glavni zaupnik skrbel na obe strani za finance. Kakih 10 dni pred volitvami je prinesel Voglar kar celi sveženj tisočdinarskih bankovcev in jih je dal dmolju in Znidlerju na razpolago. In če kdo dvomi, da Samostojna ni ustanovljena in financirana od demokratov, ta naj si ogleda zakonski parček, ki sta ga sklenila v Mariboru demokrat Voglar in samostojnej Mermolja.

Dobrepolje. Udeležba pri volitvah na dan 28. novembra je znašala 90 odstotkov. Zanimanje torej izredno veliko, politična zrelost Dobrepolčanov hvalavredna. Izid volitev je za SLS sijajen. In sicer: SLS 420 glasov (67,7 odstotka), SKS 152 glasov (24,9 odstot.), KSJ 21 glasov (3,5 odstot.), JDS 9 glasov (1,3 odstot.), JSDS 6 glasov (0,9 odstot.), USS 3 glasove (0,4 odstot.). V isti občini skoraj je za SLS volila Ribnica, Dolenjvas, Struge, Sv. Gregor in Sodražica. Celu v liberalni trdnjavi v Velikih Laščah je dobila SLS tri glasove nad SKS, v Robu pa, ki ga je mesar Pucelj smatral vedno za svojega, je dobila SLS 60 glasov, SKS pa samo 391 V Dobrepoljah je izgubila SLS najmanj 25 glasov, ker niso bili vpisani v imeniku. Ako je bilo tako pri nas, kjer je ljudstvo politično dokaj zavodno opredeljeno, je bilo po drugih krajih še veliko slabše. Na ta način je SLS na Kranjskem izgubila najmanj 2 mandata. — Nauk za bodočnost!

Nekaj glasov od starejših mož je vzela razpredelba skrinjic, ki je bila za SLS neugodna, tri glasove pa je dobila SKS pomočoma, ker so kroglice trem možakarjem ušle. Komuniste so volili bivši mlajši pristaši SKS. Smeha in užitka ob volitvah je bilo mnogo. Vodje samostojne kot Mustar, Gučman, Kavčič in Strnad ter Ponikvar so zelo poparjenili, ker so izprevideli, da je dobrepoljska dolina prejkoslej trdnjava SLS v kočevskem okraju. Sedaj bomo videli, kdo je mož na svojem mestu: Skulj ali Pucelj. — Glavno naše delo se mora sedaj osredotočiti v izobraževalnem delu. Ljudje, ki so pri volitvah pokazali toli poštrevolnosti, tudi sedaj ne bodo odrekli. Naj živi krščanska misel v Dobrepoljah!

Posamezni volivni rezultati na Kranjskem. Volišče Radovica pri Metliki: SLS 58, SKS 40, JDS 5, Soc. 28, Kom. 5, NSS —. Volilo 136.

Praznovanje ujedinjenja. »Slov. Narod« in »Jutro« se hujdujeta na razne faktorje, češ da niso ukrenili vse potrebno, da bi se obletnica ujedinjenja praznovala splošno. Ugotavljamo, da sta »Slov. Narod« in »Jutro« na praznik ujedinjenja izšla in da zato nimata nobene pravice hudoovati se nad drugimi, ki tudi niso praznovali ujedinjenja.

Društvo jugoslovanskih novinarjev v Ljubljani je svoj čas sklenilo, da časopisi na dan državnih praznikov ne izidejo. »Slovenec« in »Večerni list« sta se tega sklepa držala in na obletnico ujedinjenja nista izšla. Zakaj se drugi časopisi niso držali tega sklepa, o tem bo razpravljal društveni odbor.

Poročil se je 24. novembra g. Martin Cvilak, trgovec in gostilničar z g. Josipino Cvilak, vdovo Wressner roj. Lilek, posestnica.

Slovenska dijaška zadruga v Brauc se zahvaljuje »Kolskim tovarni v Ljubljani« za nakazano ji podporo v znesku K 600.—, ob priliki zadnjega običnega zbora.

Slavljenec zamišljen gleda v ta veliki, nepregledni polukrog, ki polagoma izginja, tone... a iz ozadja vstaja — če dobro vidim duh starega Rimljana, prijazen, vesel, ki — se mi zdi — takole govori našemu slavljenku: Izborni si me razlagal učenecem, rad si me citiral, a najbolj me veselil, da si tudi slovstveno deloval v tistem zmislu kakor jaz: ridel do verum dicebas — resnico si govoril, a z nasmehom na ustih. Tudi Tebi veljajo moje besede:

»Omne tulit punctum, qui m'scuit utiile dulci« — t. j. v Vašem jeziku: »pisatelj, ki družji koristno s prijetnim bo v kraljevini slovstva dobil vedno največ volivnih kroglic.«

A zdi se mi, da je nekdo potrkal. Mora da pa je le prišla kakšna deputacija s tega sveta, da se slavljenku, gospodu vladnemu svetniku za tolikšno delo zahvali in mu zakliče v imenu vsega naroda: »Bog Vas živi še mnogo let« J. D.

Umrl je v Brodu 8. avg. t. l. g. iv. Hvala. Njegovo truplo se pripelje v Ljubljano in se vrši pogreb iz glavnega kolodvora v petek 3. dec. ob 2. uri pop. na pokopališče k Sv. Križu.

Trgovska akademija v Ljubljani. Gospodje slušateljke abiturientskega tečaja se opozarjajo na razglase ravnateljstva na črni deski akademije (Tomanova ulica 8).

Preska. Dramatični odsek skupine J. S. Z. Preska priredi v nedeljo dne 5. decembra gledališko predstavo s sporedom: Petje, »Zupanova Mica«, veseloigra v dveh dejanjih in »Kje je meja?«, burka. Začetek ob 3. uri popoldne.

Lekarniška koncesija. Zdravstveni odsek je podelil mag. pharm. Francu Minariku koncesijo za ustanovitev in obratovanje nove javne lekarne na Bledu.

V Nemčiji in pri nas! Glavni odbor državnega zbora v Nemčiji je dovolil minuli mesec 90 milijonov mark v svrhu znižanja cen časopisnega papirja, naš finančni minister nas je pa počastil minuli mesec s »podobno« odredbo, da plačamo od slej mesto 8000 K 32.000 K carine pri vagonu!

Nakup plemenskih ovc. Osrednja vlada je dovolila izvoz 2000 ovc jezersko-solčavske pasme proti garanciji uvoza plemenske goveje živine v enaki vrednosti. Ovcerejci se s tem opozarjajo, da nakupuje (oziroma nadaljuje nakup) prihodnje dni posebna komisija te ovc, in sicer zdravo plemensko blago v starosti do tretjega leta, ovc, tudi z jajnetom; ena tretjina naj bodo mrkci. Cena se bo sukala okoli 12 K za 1 kg žive teže, za vsrsto blago tudi nekaj višje. Za enkrat se name-rava izvesti nakup v Jezerski in Kokrski dolini od 9. do 11. decembra in v Gornji Savinjski dolini v tednu od 13. do 18. decembra t. l. Nakup se bo vršil le v takih krajih, kjer se lahko računa na 100 komadov. Želi se nakupovati od rejcev, ne od prekupcev. Prijave in informacije pri poverjeništvu za kmetijstvo v Ljubljani.

Izreden občni zbor Profesorskega društva, sekcije Ljubljana, se je vršil dne 1. dec. 1920 na human. gimnaziji v Ljubljani ob obilni udeležbi. Po iskrenem, navdušenem nagovoru predsednika dr. Koruna je prečital tajnik J. Osana vloge, odposlane po osrednjem odboru na poverjeništvu v Ljubljani in na glavno upravo v Belgradu v zadevi gmotnega položaja srednješolskih učiteljev. Iz poročil predsednika in tajnika smo izvedeli, da je odbor naše sekcije takoj pričel delovati, ko je zaznal za krivično uredbo draginskih doklad. Po brezuspešnih prvih korakih začetkom okt. t. l. odbor ni odnehal, ampak je začetkom novembra poslal deputacijo k poverjeništvu v Ljubljani in se obrnil obenem na glavno upravo; sredi novembra pa se je pridružil akciji zagrebške sekcije za izenačenje plač s srednješolskimi tovariši v Srbiji. Dne 24. nov. je prišel odgovor od glavne uprave, da je njen predsednik, višji šol. nadzornik Milivoj Simić, posredoval pri min. predsedstvu kakor tudi pri prosvetnem in finančnem ministru, kjer se mu je zagotovilo, da bo zadeva v najkrajšem času ugodno rešena. Da tovariše o vsem informira in jih vpraša o event. daljnjih korakih, je odbor sklical ta občni zbor; moral je to storiti tembolj, ker so se množila poročila podoborov o nezadovoljnosti med tovariši. Na razna pismena vprašanja podoborov Maribora, Celja, Ptujja je odgovarjal podpredsednik dr. St. Beuk. Po stvarni debati (dr. Beuk, dr. Pečovnik,

gleda ne pozabimo več. (Trojka. Mat. Slov. 1897; Mohorjeva Družba, 1915, ilustrirano.) Junaško gledata viteza v naslednji skupini: mladi Jurij Lenković, eden izmed redkih katoliških plemičev v dobi luteranstva na Slovenskem, in njegov nesrečni prijatelj, dvajsetletni Gregor Turjaški, tudi katoličan, žrtve luteranskih predsodkov. (Taka knižica Dom in Svet 1900.) Pomenljivo gleda med dr. Blažič, slaven frenolog, v našega slavljenca ter tiho govori: »Da, da, dejstva brez sistema veljajo več nego sistem brez dejstev.« Za njimi pa vpije, držeč se za glavo, Krulc: »O frenologija, o frenologija! A z Jakopom, Blažičevim slugo vred mogo v ječo. (Učenjak. Mat. Slov. 1901.) Novomeški občinski tajnik Zajec (iz l. 1813), ki je štirikrat menjal svoj patriotizem, deklamira v naslednji veseloigri tridejanki svoje klasične monologe. (Dobrodušni ljudje, Dom in Sv. 1908.) Prijazno pozdravljata Dragica in učitelj Bogomir Janež s svojim zborom godcev; v kljub dolgemu nesporazumljenju sta se našla. Dr. Osat še sedaj hladno analizira svoje misli in svoja čustva in mora seveda radi tega kot samec skozi življenje; v tolažbo mu je le keltska slovnica, ki jo drži v roki. Dobregra Berusa s sinčkom Julčkom tudi vidimo v skupini. (Rodoljub in deželci, Dom in Svet 1908.) Skupino razburjenih kmetov s hranilničnimi knjižicami vidimo bolj na levo: dva mlada šeparja Adolf in Albin, sta porabila novi čas in moderno besedo o denarnem prometu; pred skupino vsa srečno zreta v slavljenca Tonček in Lenčka Vrbanova. Tudi njen oče, »mamkabožja«, je po hudi

poskušnji srečen pri rejencu Tončku. (Novo življenje, Mohor. družba, 1908.) Žrtve stavke v premgovniku (v Trbovljah? Zagorju?) gledamo v daljnji skupini: kmet-ski sin France in sestra Lojza se vrmeta h kmetškemu delu. (Delo in denar, D. in Svet 1910.) Trije sošolci iz gimnazijskih let so predmet nadaljnjega prizora: Josip Narobe, tip »štreberja«, blazni kot pl. »Narobenau«, falirani pisatelj Anton Cvetež, je pokora sošolcem, sodnik Ivan nas radostno pozdravlja z nevesto, Zoro Cvetežovo, vzorom podjetne, neumorno delavne ženske. (Sošolci, Dom in Svet 1911.) Davčni praktikant Ivan Muren nam pripoveduje o »velikodušnosti« svojega šefa-davkarja. (Žrtva razmer, Dom in Svet 1912.)

Da je tako lahkomišljeno verjel frazi o tujskem prometu, se kesa mladi Korbin. (Tujski promet, Mat. Slov. 1912.) Hudomušno se pisatelju zahvaljuje Vrban korec, da ga je, vkljub temu, da je samo dve Kristof Šmidovi povesti poslovenil, tako sijajno ovekovčil. (Spominska pošča, Dom in Svet 1914.) Pisatelj Ivan Sok stiska pest in pravi, da ne bo nikoli več vabil kritikov na večerjo, ker to nič ne vpliva na — kritiko. (Trpljenje z načajnega moža, Dom in Svet 1916.)

Posebna milina je razlita nekaterih obrazih družbe s Klanca ob Temenici: razposajena Kržanova Jerica, ki je kljub vsemusarvitvam vzela pretepača, ubijavca za moža, kako je po bridkem trpljenju vsa ponižana, spokorjena, vdana! In kakšna duša je ta Klančarjev Tone! Odbit kot

zvest, nesebičen, ljubeč snubec se tiho vda v samoopovedi in živi in dela samo za druge, pred vsem obe siroti tiste, ki ga je bila odbila, Jerice. Kakšno krasno mladost živata ta otroka pri Klančarjevih! In enako otroci Bricovi. Zdi se, da to skupino slavljenec s posebno radostjo gleda in da se spominja ob njih svoje mladosti in vseh lepih praznikov celega leta. Samo Klančarjeva Mana se nekam grdo drži napram slavljenku, kakor bi hotela reči: Saj si vendar dober kristjan, pa mojo požnost tako neusmiljeno šibaš kot pretirano, mrko, neljudsko! A zdi se, di ji slavljenec tiho odgovarja: »Baš zato!« Sicer pa Mano bridko obsoja njena žrtve: Bricova Anica, Globokovrezani so v obraz žigarjevega Gašperja sledovi nemirne, griznoče vesti. (Svetloba in senca, Mohorjeva Družba 1916.)

Tragikomičen obraz delajo naslednji trije grdatantje: pedagog Josip Strnad začuden bulji v šolske zvezke in v nalogo »Moji starši«, in še zdaj ne razume zakaj ne bi smeli otroci pisati o napakah svojih roditeljev (Nova metoda, Dom in Svet, 1917), pedagog Kragulj (iz Novega življenja) se prestopa z ene formalne stopnje na drugo in še danes ne ve, na kateri stoji; pedagog Drobne (iz Rodoljuba na deželi) pa hvali stare čase. — Hišna Lojza se poredno smeje, ker je dobila ženina, gospa Gornikova pa je malce užaljena, da se ji je njeno navdušenje za »naraščaj« tako slabo obneslo. (Dobrodelnost, veseloigra v treh dejanjih, Dom in Svet 1919). Oficial Ponizen, najzvestiši služabnik, kar jih je cesar imel,

ves v solzah objokuje cesarjevo žalitev, ki je ni storil; revež je od samega patriotizma zblaznel; za njim stoji njegova družina, vsa sestradana. (Oficiala Poniza zločini, Koledar Moh. družbe 1920.) »Nazadnje roj še priskaklja« drobnih, hudobnih stvaric: Sonet o »smotki ali o smodki«, razni sršeni (Dom in Svet 1917, str. 308) »Razvoj naše lepe umetnosti« (Čas, 1916, str. 173), »Nova pisarija« (Dom in Svet 1918), ki vsi hudomušno gočijo: »Vidi se, naš oče, dasi bil rojen istega dne kakor Prešeren.«

Slavljenec zamišljen gleda v ta veliki, nepregledni polukrog, ki polagoma izginja, tone... a iz ozadja vstaja — če dobro vidim duh starega Rimljana, prijazen, vesel, ki — se mi zdi — takole govori našemu slavljenku: Izborni si me razlagal učenecem, rad si me citiral, a najbolj me veselil, da si tudi slovstveno deloval v tistem zmislu kakor jaz: ridel do verum dicebas — resnico si govoril, a z nasmehom na ustih. Tudi Tebi veljajo moje besede:

»Omne tulit punctum, qui m'scuit utiile dulci« — t. j. v Vašem jeziku: »pisatelj, ki družji koristno s prijetnim bo v kraljevini slovstva dobil vedno največ volivnih kroglic.«

A zdi se mi, da je nekdo potrkal. Mora da pa je le prišla kakšna deputacija s tega sveta, da se slavljenku, gospodu vladnemu svetniku za tolikšno delo zahvali in mu zakliče v imenu vsega naroda: »Bog Vas živi še mnogo let« J. D.

prof. Reisner, A. Škerl, dr. Zelenik i. dr.) se je soglasno sprejel predlog: »Zahtevamo takojšnje izenačenje plač in nagrad za nadure s plačami in nagradami tovarišev v Srbiji z veljavo od 1. dec. t. l.« Za referata o šolskih zadevah Slovenije pri prosvetnem ministristvu je občni zbor soglasno določil prof. dr. J. Lokarja. — Dalje sta bila soglasno sprejeta predloga: Vsako trajno o izpraznjeno sistemizirano mesto naj se razpiše vsaj trem mesecev; sistemizirajo naj se nanovo mesta, na katerih so bili skozi tri leta potrebni suplente. — Končno je občni zbor z obžalovanjem ugotovil odsotnost zastopnikov višje učne uprave.

— Zadeva Klekl. Za osvobodjenje g. župnika Klekla se je posl. dr. Hohnjec večkrat potegoval. Prejšnji minister dr. Trumbić je g. poslancu izjavil, da Madžari delajo junktim med Kleklom in nekdanjim ministrom Linderjem, ki je pobegnil v našo državo, ki bi ga radi imeli Madžari nazaj, da bi ga na svoj znani način kaznovali. G. Trumbić je obljubil, da bo ministristvo nadaljevalo akcijo za osvoboditev g. Klekla.

— Izgubila se je na poti iz Ljubljane na Vrhniko mala vsota denarja in legiti-macija, glaseča se na ime Katarina Cerček. Najditelj se naproša, da odda legiti-macijo v Rebr 3, denar naj si pa obdrži sam.

— Zaprtje. London Hospital poroča, da se »Franz-Josef«-grenčica vporablja mnogokrat in vedno s popolnoma zadovoljnim uspehom.

Ljubljanske novice.

Ij Javno predavanje se vrši danes zvečer ob 8. uri na univerzi. Predava gosp. univerz. prof. dr. France Veber iz cikla »Telo in duša« I. del: Bistvo duševnosti.

— Moška in mladeniška Marijina družba v Križankah ima danes zvečer ob 7. uri redni mesečni shod. Somišljeniki dobro došli.

Ij Veleturist. Ze napovedana predstava »Veleturista« za to nedeljo popoldne odpade radi nekaterih zaprek; uprizoril se bo pa še ta mesec.

Ij Primorski Miklavžev večer priredi klub »Soča« dne 5. t. m. v zgornji veliki dvorani Narodnega doma. Nastop Miklavža s spremstvom ob 7. uri zvečer. Darila se sprejemajo v Narodnem domu v veliki dvorani v nedeljo od 10. do 12. dopoldne in od 2. do 7. ure popoldne. Zavoji naj se označijo s natančnim naslovom. Po obdaritvi otrok prosta zabava s sodelovanjem orkestra Dravske divizije. Blagajna se tvori ob 6. uri. Vstopnina za odrasle 5 K, otroci v spremstvu prosti.

Ij Uduženje graditeljev kraljevine SHS (Sekeja Ljubljana). Dne 22. oktobra se je v Zagrebu potom pooblaščenih delegatov iz Belgrada, Zagreba, Ljubljane, Sarajeva, Osjeka in Splita konstituiralo »Uduženje graditeljev kr. SHS«. Vsled tega vabimo nujno vse stavbenike širom Slovenije, da se zanesljivo udeležijo važnega sestanka, ki se vrši v nedeljo, dne 5. decembra ob 9. uri dopoldne na verandi hotela »Union«. Naši delegati bodo poročali o poteku pogajanj, prečitali tozadevne zapisnike in pravila ter razložili osnutek ednotnega obrtnega zakona, ki se predloži ministristvu. Nato se konstituirajo ljubljanska sekcija »Uduženja«. Stanovski interesi zahtevajo polnoštevilno udeležbo!

Ij Dolgo let v službi. Pri tvrdki Alojzij in Valentin Accetto je uslužben Anton Accetto že 40 let. Tako dolga doba zveste službe je pač v današnjih dneh redka stvar in takih jubilejev malo. Želimo mu na mnoga leta!

Ij Ruski kružok. V soboto ob 6. uri zv. bo v mali dvorani Mestnega doma vpisovanje in sestanek ruskega kružka. Odločile se bodo ure učnega tečaja.

Ij Centrala splošne organizacije vojnih invalidov za Slovenijo pozivlje vse vojne invalide in sirote na občni zbor, ki se vrši v nedeljo dne 5. decembra ob 9. uri popoldne v dvorani mestnega magistrata v Ljubljani.

Ij Produktivna zadruga čevljarjev za Slovenijo naznanja svojim članom prodajo usnja dne 6. decembra ob 3. uri popoldne, Hrenova ulica 4. Gg. odborniki se prosijo, da se snidejo v nedeljo dne 5. decembra ob 9. uri dopoldne v prodajalni.

Ij Umrlj so v Ljubljani: Ana Marn, žena umir. žel. pristava, 68 let. — Marija Kovač, obč. uboga, 54 let. — Alb. Khern, bivši stavbni risar, 52 let. — Edita Rant, hči poslovodje, 8 let. — Marija Gostič, delavčeva žena, 33 let. — Fran Langer, be-rač, 56 let. — Stanislav Logar, rejenc, 19 dni. — Martina Kimovec, rejenka, 16 dni. — Josip Lunder, sin želez. delavca, 11 let. — Fran Mavec, čevljarjev sin, 7 dni. — Fran Jevnikar, posestnikov sin, 6 dni. — Marija Naglič, žena stolarskega pomočnika, 32 let. — Marija baronica Gall pl. Gallenstein, zasebnica, 85 let.

Ij Mestna zastavljavnica posluje od danes dalje zopet v vsem svojem obsegu.

Ij Smrt v policijskem zaporu. Gospod preiskovalni sodnik dr. Pretnar je ukazal policiji, naj mu privede g. Karla Jenčiča, kateri se ni odzval večkratnim vabilom. Detektiv Majerič je gospoda Jenčiča prijel in so ga odvedli v policijske zapore, v katerih je pa g. Jenčič

umrl, najbrže na srčni kapi, ker ga je areta-cija silno razburila. Sodnijska obdukcija bo ugotovila vzrok smrti.

Ij Ukradeni gonilni jermeni tvrdki Pollak. Tvrdki Pollak v Ljubljani je bilo ukradenih gonilnih jermenov, ki so tehtali 90 kg. Pri tvrdki Pollak se tatvina ni opazila, pač pa je policija sama ugotovila tatvino in aretirala dva tatu.

Ij Našla se je dne 8. novembra srebrna moška ura. Dobi se Opelarska cesta 10.

NARODNI PRAZNIK V ZAGREBU.

LDU Zagreb, 1. dec. (ZNU) Današnji narodni praznik je bil v Zagrebu prazno-nan zelo svečano. V mestu je mirovala vse delo, kakor na največje praznike. Vsa javna poslopja so bila okrašena in so iz-vestila državne zastave. Ob devetih dopol-dne je bila v stolni cerkvi svečana služba božja, ki jo je daroval zagrebški nadškof dr. Ante Bauer. Službi božji so prisostvo-vali ban dr. Laginja, armijski poveljnik ge-neral Vasič ter zastopniki civilnih in vo-jajških oblasti, konzuli tujih držav in dele-gacije posameznih kulturnih društev. Po sveti maši v stolnici so se podali vsi do-stojanstveniki v srbsko pravoslavno cer-kev, kjer so se istotako udeležili božje službe. Obenem so se vršile še zahvalne maše v izraelitski in protestantski cerkvi. Po cerkveni svečanosti, ki so se vse kon-čale s prepevanjem narodnih himen, je bilo na Jelačićevem trgu pred poveljnikom armijske oblasti svečano defiliranje vse pozadke mesta Zagreb. O poludvanajstih je bilo v banskem dvorcu svečano spre-jemanje. V veliki dvorani je ban pričako-val zastopnike vojaških, cerkvenih in ci-vilnih oblasti, ki so po vrsti prihajali če-stitat k obletnici državnega ujedinjenja. Med sprejemanjem so na trgu virale vo-jaske godbe. Nocoj so priredile vojaške godbe po mestu obhod. Igrale so pred sta-novanjem banovim in pred stanovanjem armijskega poveljnika.

D'Annunzio.

ITALIJA PROTI D'ANNUNZIJU.

LDU Rim, 2. dec. (Stefani.) »Tempe« javlja iz Trsta, da ni izključeno, da izpre-meni D'Annunzio svoje dosedanje stališče. Baje je poslal enega svojih najvestejših pristašev v Rim, ki bo v vladi razložil

LDU Rim, 2. dec. (Stefani.) »Messa-gero« javlja: Včeraj se je zbralo pred Reko 20 edinic eskadre iz Pulja, da prirede de-monstracijo. Legionarji so jih sprejeli s streli iz pušk. Nato so se ladje vrnile v svojo lukso. Med demonstracijo je imel D'Annunzio nagovor na množico, v kate-rem je izjavil, da se ne bo prelivala brat-ska kri.

LDU Rim, 2. dec. (DunkU.) Kakor javlja »Epoca«, je imel voj. minister daljši razgovor s kraljem in Giolittijem o razvo-ju stvari na Reki. Potovanje Bonomija v Ženevo na zborovanje zveze narodov se je odgodelo na nedoločen čas.

LDU Rim, 1. dec. (Stefani) Listi poro-čajo iz Trsta: General Caviglio bo vsled pritiska D'Annunzia potom brezzičnega brzjojava razširil proglas na legionarje, naj se umaknejo v svobodno državo Reko in naj opustijo vsak odpor, ker bi bil sprčo energičnih odredb, ki jih je ukrenila vlada, brez uspeha. Vlada namerava takoj izvesti določbe rapalskega miru. V vladnih kro-gih je razširjena govorica, da bo vlada energično nastopila, ako bi se izjalovila pomirjevalna akcija, ki so jo uvedle ita-lijanske oblasti. Listi ugotavljajo, da je raz-merje med D'Annunzijevimi legionarji in regularnimi četami ob demarkacijski črti zelo napeto, ker so regularne čete pri-pravljene spoštovati povelja vlade in jih uveljaviti. »Tempo« meni, da se bo D'An-nunzio končno uveril, da je nadaljnji odpor brezuspešen. Blokada bi kmalu pokazala, da nima moči.

(Izvirna poročila »Slovenca«.)

Trst, 2. decembra. Ultimatum, ki ga je italijanska vlada izročila D'Annunziju, zahteva, da kvartnerska vlada v teku 2. decembra evakuira otoka Krk in Rab. Ker se D'Annunzio temu ni pokoril, je ita-lijanska eskadra iz Pulja, sestojeca iz 8 la-dij, izvršila pred Reko demonstracijo, na-kar se je vrnila v Pulj. Vojna ladja »Dan-te«, ki se nahaja na Reki, se je hotela pridružiti eskadri, pa je D'Annunzio ni pustil. Poveljnik ladje je nato radiotele-grafiral eskadri, da Reke ne more zapu-stiti, dokler italijanske čete ne zasedejo Reke s kopnega. Eskadra ni potem vztra-jala na zahtevi, da se ji »Dante« pridruži in je odplula. Začela se je mirna blokada Reke, vsled katere se trgovski promet ne bo oviral. Pač pa se bo potopila vsaka ladja, ki bi ali poizkusila kak dejanski na-pad na blokirajoče kraljevske ladje ali pa bi ponoči s pogasjenimi lučmi hotela brez-kontrolno prepluti blokadno črto. D'An-nunzio še vedno vztraja na svojem stali-šču in je generalu Caviglia odgovoril, da Raba in Krka ne zapusti, ker se je oku-pacija teh otokov »zgodila po principu« »samoodločbe narodov!« Kar pa se tiče poziva generala Caviglia, naj se reški le-

gionarji pokorijo poveljem italijanske vlade, je D'Annunzio oficijelno vprašal vla-do v Rimu, ali ona soglaša z ultimatomom generala. Ako soglaša, bo on odpoklical zastopnika kvartnerske vlade v Rimu in se bo od 3. t. m. proglasilo vojno stanje med reško lado in Italijo! Laška vlada bo kljub temu D'Annunzia prisilila, da se uda, in bo, če treba, posegla po še ostrejših sred-stvih. Upanje pa je, da D'Annunzio v zad-njem hipu izprevidi brezmišelnost sojega upora.

Zveza narodov.

LDU Ženeva, 30. nov. (DunkU.) Na da-našnji seji zveze narodov je bil soglasno spre-jet poslovnik, ki ga je izdelala posebna komi-sija. Suverena oblast zveze narodov je skup-ščina zveze narodov. Permanentna oblast je svet zveze narodov, čigar izvršujoča organiza-cija je generalni sekretariat. Zborovanje zve-ze narodov se skliče redno enkrat na leto, in sicer prvi ponedeljek v septembru v Ženevi. Zborovanje pa so na željo večine članov zve-ze narodov skliče tudi na kraju, ki ga večina označi. Kot uradni jezik se določi angleščina in francoščina. Z ozirom na provizorični po-slovnik se za enkrat smatra kot uradni jezik tudi španščina. Vendar pa je dovoljeno vsa-kemu delegatu, da govori v svojem jeziku, skr-beti pa mora sam, da se njegov govor prevede v enega izmed uradnih jezikov.

LDU Ženeva, 1. dec. (DunkU.) Na seji šeste komisije je opozarjal lord Robert Ce-cil na to, da bodo letni stroški zveze na-rodov znašali približno eno in pol milijar-de funtov sterlingov. Lord Cecil meni, da to ni prevelika cena za ohranitev miru med narodi. Od njega predlagana komisija, ki se bo bavila z vprašanjem trgovine z orožjem, je potrebna, ker je mednarodni skandal, da so se konvencije glede trgo-vine z orožjem sicer podpisale, ne pa rati-ficirale, tako da je danes položaj mnogo slabši, kot pred vojno. Javno mnenje mora v tem oziru vplivati na posamezne vla-de. Nato so sklenili, da se sestavi ta ko-misija.

Avstrija se sprejme v zvezo narodov.

LDU Ženeva, 1. dec. Peta komisija je v svoji dopoldanski seji sklenila na podlagi poročila lorda Cecilia in na predlog Fisher-ja, priporočiti skupščini zveze narodov, naj sprejmejo Avstrijo v zvezo narodov.

LDU Ženeva, 2. decembra. (Svic. brz. agent.) V komisiji, ki se bavi s sprejemom novih držav v zvezo narodov, je lord Ro-bert Cecil včeraj prečital poročilo podko-misije o sprejemu Avstrije. Ugotovil je, da je prošnja za sprejem pravilno sestavljena. Avstrija je pripoznana država s pripozna-nimi mejami in z demokratsko vlado in je izjavila, da je pripravljena izvesti svoje mednarodne obveznosti. Tudi zmanjšanje vojske se je izvršilo po predpisanih pogo-jih. Lord Cecil je omenil ugotovitev zvez-nega predsednika Motte, da se s sprejemom Avstrije ne sme prejudicirati predarisko vprašanje. Opozarjal je na to, da člen 10 pogodbe o zvezi narodov ne jamči za te-ritorijsko integriteto člana zveze narodov, temveč da oboja samo napad od zunaj na integriteto katerega člana. V debati so se vsi navzočni delegati izrekli za sprejem Avstrije, med njimi Take Jonescu (Rumu-nija), Spalajković (Jugoslavija), dr. Beneš (Čehoslovaška) in tudi delegat Perzije. Delegat Spalajković je ugotovil, da se se-danja avstrijska vlada odkritosrežno trudi, izvesti mirovno pogodbo. Jugoslovenska država skuša podpirati avstrijsko prebi-valstvo in želi v bodoče živeti z njim v do-brih sosednjih odnosih. Dr. Beneš je omenil podporo, ki jo je Čehoslovaška dala Avstriji ter poudarjal, da danes ni več konfliktov med Čehoslovaško in Av-strijo. Sicer ravnanje z manjšinami še ni ugotovljeno po pogodbi. Upoštevati pa se morajo velike materialne težkoče Av-strije. V interesu pomirjenja Srednje Ev-rope bo glasoval za sprejem Avstrije. Na koncu je zvezni predsednik Motte sprožil še enkrat predarelsko vprašanje ter izrazil svoje zadovoljstvo o izjavi lord Cecilia gle-de členu 10 pogodbe. Svica želi obstoj se-danje avstrijske države. Vendar pa se mo-ra upoštevati primer, da bi se integriteta Avstrije izpremenila. Omenil je ljudsko glasovanje na Predarelskem v korist pri-klopitve k Švici. Interpretacija člena 10 po lordu Cecilu zadostuje, da se ne ustvari prejudice za bodočnost. Končno je govornik pozdravil sosede Avstrije, ki so pokazali toliko pomirljivosti in plemenitosti, da je sprejem Avstrije v zvezo narodov skoraj gotov.

NEMIR NA IRSKEM.

LDU London, 1. dec. (Brezzično.) — Predsnočnim je v skladišču krzna v sre-dini mesta eksplodirala bomba. Poslopje je bilo zelo poškodovano. Domneva se, da gre za napad sinfajnovcev.

LDU London, 1. decembra. (Brezzično.) O zadnjih umorih stražnikov so bile objavljene podrobnosti. 17 redarjev pod vodstvom okrožnega nadzornika Craigha, ki so se z avtomobilom peljali v Cork, je bilo v bližini Corca napadenih. Napadalcev

je bilo približno 100. Otvorili so nanje mo-čan ogenj iz pušk. Padlo je 15 redarjev, dva pa pogrešajo. Mriva trupa so napadalci oropali in avtomobil sežgali.

ČESKO-NEMŠKE TEŽAVE.

LDU Praga, 2. dec. (ČTU) »Čas« jav-lja: K česko-nemškemu sporazumu je bil napravljen prvi korak. Meščanske stranke obeh narodnosti so se dogovorile, da se sprejmejo v parlamentarne odseke tolma-či, ki bodo najvažnejša vprašanja prestav-ljali v nemščino. O vsem drugem se še raz-pravljaja.

LDU Praga, 2. decembra. (DKU) Ka-kor doznava »Prager Tagblatt«, je skoraj gotovo, da bosta demisionirala trgovinski in prehranjevalni minister. Mogoče je, da bo notranje ministristvo, ki ga sedaj vodi ministrski predsednik, prevzel drug uradnik.

Praga, 2. dec. V parlamentu je med govorom poslance Lukavskega prišlo do ekscesov, ker so se Nemci spoprijeli s Čehi, ker je Nemec Simm silno napadal od-stopivšega finančnega ministra Rašina.

RUSKO-POLJSKE TEŽAVE.

LDU Moskva, 2. decembra. (Brezzično) Ljudski komisar za zunanje posle Ci-cherin je sprejel poljski predlog, naj se po-spešijo pogajanja v Rigi. V noti je izjavil, da so Poljaki povzročili zavlačevanje po-gajanj, ker niso izvršili določbe premirja in predhodnega miru.

LDU Riga, 30. nov. (Orient.) Sovjetska delegacija skuša otežiti povratek ujetni-kom in želi, naj se v tej zadevi odloči šele po podpisu končnoveljavnega miru. Nocoj je odposlal Joffe noto, v kateri izjavlja, da ne bo več dobavljal volnijskega sladkorja, kakor se je bil obvezal dne 14. novembra. Na drugi seji gospodarske komisije so so-vjetski delegati sprejeli dnevni red, ki so ga predlagali Poljaki. Sovjetski delegati so naglašali nespornost razdelitve državnega in carskega premoženja, ker se smatrajo sovjeti za njune naslednike.

LDU Varšava, 30. nov. (PBA.) »Kurjer Poranny« javlja, da je izjavil zunanji mi-nister Sapieha časnikarjem, da bodo pogajanja v Rigi gotovo imela ugoden izid. Sovjetska Ru-sija gotovo ne bo hotela izzvati nove vojne, ker ve, da bi s tem popolnoma uničila svojo ozemlje v vojaškem in gospodarskem oziru. Sovjetska Rusija nima sredstev, da bi v veli-kem štilu započela zopetno vojno s poljsko ar-mado. Minister je izjavil glede vprašanja ljud-skega glasovanja v Vilni, da je vlada proti temu, da bi se odredilo ljudsko glasovanje tudi v Grodnu. Z ozirom na vprašanje Gdanskega je minister izjavil, da mora poljsko brodogve gotovo imeti svoje oporišče v Gdanskem.

Vlada vztraja.

Volitve za ustavotvorno skupščino so končane razen v nekaj občinah, kjer se iz tehničnih razlogov niso mogle izvršiti dne 28. novembra. Kljub temu pa sedanja vla-da krepko vztraja in očitno hoče vztra-jati do sklicanja konstituantne in ji predlo-žiti svoj načrt ustave. To stališče zasto-pajo predvsem demokratski ministri, ki se nikakor ne morejo ločiti od ministrskih fo-teljev. Po vseh običajnih parlamentarnih pravilih bi morala podati sedanja vlada ostavko in če ji regent poveri nadaljno vodstvo vladnih poslov, dobro. Nikakor pa ne gre, da sedanja vlada sklepa o ustav-nem načrtu, ki naj se predloži konstituantu. Za to sedaj nima več nobene legitimacije. Minister za konstituantu naj predloži na-črt konstituantu in konstituantu bo potem sklepala, ali je z načrtom zadovoljna ali ne!

Hrvatska pučka stranka v prvi borbi.

Po dosedanjih podatkih je zbrala Hr-vatska pučka stranka pod svojo ljudsko zastavo število glasov, ki je za njen prvi volivni boj časten. V Bosni in Her-cegovini je dobila v mostarskem okrožju 9940 glasov (demokrati 908), v banjaškem 2374 (demokratje 5197), v travniškem 3635 (demokratje 965), v sa-rajevskem 1519 (demokrati 1681), v Sa-rajevu samem 417 (demokrati 276); v Vo-jvodini v subotškem okrožju, kjer je na programu Hrvatske pučke stranke kandidirala bunjevaška stranka in dobila 2395 glasov, je HPS dobila 538, v sombor-skem okrožju bunjevaška stranka 2364 glasov. Na Hrvatskem in v Slavo-niji: V Zagrebu 316 (demokrati 2726), v zagrebški županiji 664 (demokratje 18.570), v varaždinski 2468 (demokrati 2846), v požeški 1372 (demokrati 7373), v modruško-reški, kjer sploh ni bila orga-nizirana, 81 (demokrati 10.174), v bjelo-varski 680 (demokrati 9223), v osješki 3268 (demokrati 3628), v Srems 3287 (demo-krati 4069). V Dalmaciji je dobila 12.977 (demokrati 5148) glasov in je iz-šla kot najmočnejša stranka. Po tem re-zultatu je dobila v Hrvatski in Slavoniji 3, v Bosni in Hercegovini 3, v Dalmaciji 3 mandate. Stevilke same govore!

Najnovejša poročila.

Kaj bo z vladno in konstituantno.

LDU Zagreb, 2. dec. (ZNU.) »Večera« javlja iz Beograda: V Beograjskih političnih krogih vlada optimizem glede sporazuma za sestavo nove vlade. Splošno obstoji prepričanje, da pride do kompromisa med demokrati, radikali, muslimani, narodnimi socialisti in zemljoradniško stranko in da bo s tem ustava zagotovljena, ker je večina poslancev za edinstveno državo.

LDU Zagreb, 2. dec. (ZNU.) »Večera« poroča iz Beograda, da je skoraj gotovo, da pada vlada jutri svojo ostavko. Prestolonaslednik regent pozove k sebi posamezne zastopnike strank in bo poveril sestavo vlade načelniku najmočnejše stranke. Radikalci in demokrati ne bodo zmožni, da sestavijo sami zase vlado, zato bo potrebno kooperiranje z drugimi strankami. Ako ne pride do sporazuma, se bodo morale vršiti nove volitve. Dokler pa je le še malo upanja na možnost sporazuma, ni misliti na nove volitve.

Belgrad, 2. dec. (Izvirno.) Tukajšnji demokratski listi že danes razpravljajo, kako bo večina v konstituenti. Sploh se opazja težnja, da se stvori večina z radikali. Ker pa ta blok ne bi imel večine, bi utegnil k temu bloku stopiti še savez zemljoradnikov. Ker pa bi ta večina bila srbska, sami demokrati izražajo pomisleke proti temu. Druga kombinacija so radikali, demokrati in pučka stranka, muslimani in Hrvatska zaednica. A radikali sami pa so najbolj zavzeti za blok: radikali, demokrati in Radić. Toda ta kombinacija izključuje Slovence in muslimane.

Belgrad, 2. decembra. (Izvirno.) Danes dopoldne se je razgovarjal ministrski predsednik dr. Vesnić s Pašićem, Davidovićem, dr. Korošcem o nastale političnem položaju. Popoldne bo nadaljeval konference.

Belgrad, 2. dec. (Izvirno.) Vlada še noče podati ostavke, ker nima še poročil glavnih volivnih odborov o končnem rezultatu volitev. Vsa poročila pričakujejo danes. A ni verjetno, da bi dospela pred soboto. Vlada ostavka ne bo sprejela, predno se ne sestavi konstituenta. Ves ta čas bo krona imela priložnost, da se posvetoje o politiki. Te dni pričakujejo vse politične osebnosti v Beogradu.

RADIKALCI ZA AVTONOMIJO?

LDU Zagreb, 2. dec. (ZNU.) »Obzor« javlja iz Beograda, da se pogajanja med strankami glede konstituante prične dne 13. ali 14. t. m. Sodi se, da prevzame vlado parlamentarna zaednica. Ni izključeno, da vstopi v vlado tudi seliačka stranka. Radikalci upajo, da bo parlamentarna zaednica ostala kompaktna in da med strankami zaednice ne pride do razkola. V vprašanju ustave so se radikali postavili na stališče najširše avtonomistične uredbe države, ki naj obsega 5 pokrajin s svojimi deželnimi zbori.

SAMOSTOJNI STOPILI V DEMOKRATSKI KLUB.

Belgrad, 2. decembra. (Izvirno.) Dr. Kukovec širi vest po beograjskih lokalnih, da se je slovenska Samostojna kmetijska stranka javila v demokratski klub. A današnja »Demokratija« poroča: »Samostojna slovenska kmetijska stranka, ki ima osem poslancev, odpadla je od Avramovičevega zemljoradniškega Saveza in prešla k demokratom. Isto je storil Savez težaka v Bosni, ki ima 12 poslancev, ki so tudi stopili v demokratski klub in bodo tvorili en sam parlamentarni blok z demokratsko stranko.

KOMUNISTI PROTI DELU V PARLAMENTU.

Belgrad, 2. decembra. (Izvirno.) Iz komunističnih krogov se doznava, da bodo komunisti sabotirali delo parlamenta. Ker je tudi Radićevo zadržanje neodločno, je lahko mogoče, da pride do novih volitev.

IZID VOLITEV V BOSNI.

Belgrad, 2. decembra. (Izvirno.) Bosanska vlada je poslala uradno poročilo o volitvah. V Bosni in Hercegovini so dobili demokrati 2, radikali 12, komunisti 4, Savez težaka 12, muslimani 24, hrvatska težaka stranka 7, pučka stranka 3 mandate.

IZID VOLITEV V SRBIJI.

Belgrad, 2. decembra. (Izvirno.) Uradno poročilo o izidu volitev v Srbiji je sledeče: Demokrati 56, radikali 51, komunisti 31, zemljoradnici 13, republikanci 3, muslimani 3, Ribarac 1.

NAKNADNE VOLITVE.

Belgrad, 2. decembra. (Izvirno.) V nekaterih občinah Srbije, Bosne, Črne gore in Vojvodine bodo nove volitve 5. decembra.

RAPALLSKA POGODBA IN ENTENTA.

LDU Zagreb, 1. dec. (ZNU.) »Jutarnji list« javlja iz Beograda: Francoska in angleška vlada sta zahtevali rapallsko, no-

godbo na vpogled. Pogodbo morata podpisati tudi francoska in angleška vlada, da tako že enkrat zaključijo in završe londonski pakt, ki jih je vezal do sedaj.

LDU Rim, 2. decembra. (Brezžično.) Iz Reke javljajo, da je voditelj reških legionarjev kapetan Venturi v nekem govoru na ljudstvo izjavil, da je most, ki vodi na Sušak, podminiran, in da bo zletel v zrak, ako bodo redne čete poskusile vdreti v mesto.

POSTOJNA MEDNARODNA POSTAJA.

Trst, 2. dec. »Era Nuova« poroča: Soglasno rapallski pogodbi se je določilo, da bo Postojna mednarodna postaja na progi Dunaj—Trst.

TRGOVINSKA POGODBA MED NEMČIJO IN JUGOSLAVIJO.

LDU Belgrad, 2. dec. (ZNU.) V kratkem se začne razgovor glede zaključka prve trgovske pogodbe med Jugoslavijo in Nemčijo. Ta pogodba bo veljala le za železniški promet, dočim se bodo vprašanja pošte in brzjava rešila kasneje.

NAŠ POSLANIK V MADRIDU.

LDU Belgrad, 2. dec. (ZNU.) Naš poslanik v Madridu dr. Ante Tresić-Pavičić se je vrnil z dopusta in nastopi svoje mesto v Madridu.

ŽELEZNIŠKO VPRAŠANJE V JUGOSLAVIJI.

LDU Zagreb, 2. dec. (ZNU.) Dne 3. decembra se bo vršila na zagrebškem ravnateljstvu državnih železnic konferenca, pri kateri se bosta v glavnem razpravljali dve vprašanji, in sicer o gradbi novih in ureditvi že obstoječih železniških zvez v hrvatskem primorju. Ta vprašanja so postala aktualna s podpisom rapallske pogodbe. H konferenci so pozvani pomorski uradi ter trgovske in obrtniške zbornice.

ARETACIJA URADNIKA V ZAGREBU.

LDU Zagreb, 2. dec. (ZNU.) Tukaj je bil aretiran uradnik socialnega skrbstva dr. Rajnović. Ta aretacija je v zvezi z aferami podkupovanja v stavbnih zadevah.

BOLJŠEVIKI OBETAJO SPLOŠNI NAPAD NA ZAPADNO EVROPO.

Pariz, 2. dec. Radiotelegrafična postaja Kijev javlja, da je boljševiški komisarjat za zunanje zadeve napovedal splošni napad boljševizma na zapad in pozivlja delavstvo Mažarske, Poljske, Nemčije in Francije, naj bo pripravljeno in solidarno.

Dunaj, 2. dec. (Izvirno.) Razmerje med Poljsko in Rusijo je kritično. Boljševiki pripravljajo veliko armado 2 in pol milijona mož zoper Poljsko.

LDU Varšava, 2. decembra. (Brezžično.) Po poročilu poljske komisije za premirje v Minsku je prišlo pri določevanju demarkacijske črte med ruskimi in poljskimi četami do spopadov, pri čemer so ruske čete na nekaterih krajih poskušale prekoračiti demarkacijsko črto.

BURNI PRIZORI V ČESKEM PARLAMENTU.

LDU Praga, 2. dec. (DunKU.) V poslanski zbornici je prišlo danes po več mirnih sejah zopet do burnih prizorov, in sicer pri govoru nekega češkega nacionalnega demokrata, ki je govoril o šolstvu in hotel dokazati, da vživajo Nemci razne predprave. Finančni minister dr. Beneš se je napram nemškimi poslancem ostro izrazil, vsled česar ga je pozval predsednik k redu.

FRANCIJA VZPOSTAVI ZVEZO Z VATIKANOM.

Pariz, 2. dec. (Izvirno.) Parlament je z 397 glasovi proti 209 sklenil, vzpostaviti zvezo Francije z Vatikanom.

RUSKI ANTIBOLJŠEVIŠKI SOCIALISTI V PRAGI.

LDU Praga, 2. dec. (DunKU.) Listi priobčujejo vest nekega ruskega časopisa, po kateri hočejo socialni revolucionarji v najkrajšem času prirediti v Pragi kongres, ki ga bo sklical Kerenskij. Kongres se bo bavil z notranjimi zadevami Rusije.

DIJAŠKE USTANOVE.

LDU Belgrad, 2. dec. (ZNU.) Radi mnogobrojnih pritožb dijakov, ki se šolajo v inozemstvu, je ministrstvo za prosveto sklenilo, dijaške ustanove povišati. Govore, da se bodo ustanove zvišale od 250 na 300 frankov. Tozadnji predlog bo minister za prosveto predložil ministrskemu svetu.

VOJNI UJETNIKI.

LDU Dunaj, 1. dec. (DunKU.) Z ladjo »Zenta« je dne 29. novembra odšlo iz Stettina 135 avstrijskih in mnogo drugorodnih vojnih ujetnikov.

POSOJLO MESTA DUNAJA.

Dunaj, 2. dec. Dunajska vlada je najela posojilo 350 milijonov kron po 5½% za razne investicije. Posojilo se ima vrniti leta 1925.

LIKVIDACIJA AVSTRIJSKEGA PREMOZENJA V EGIPTU.

LDU Kairo, 2. dec. (DunKU.) Maršal Alembi je izdal proglas, v katerem odreja likvidacijo avstrijskega premoženja v Egiptu. Prva lista obsega 250 imen.

UMETNOSTNA RAZSTAVA V MARIBORU.

LDU Maribor, 2. dec. Otvoritev prve umetnostne razstave v Mariboru, ki je bila določena za nedeljo dne 5. t. m. ob 10. dopoldne, se je morala vsled nepričakovano velikega števila umetnin, ki so šle zadnji čas dospete, in s katerimi pripravljalni odbor ni računal, predložiti na praznik v sredo dne 8. decembra ob 10. uri.

PROTI KOMUNISTOM NA NIZOZEMSKEM.

LDU Haag, 2. dec. (Wolff.) V spodnji zbornici je poslanec Troelstra odločno nastopil proti komunistični stranki in odklonil komunistične nauke. Zavrnil je tudi povabilo levičarskega socialističnega poslance Eynkupa, ki je pozivljaval na sodelovanje h komunističnemu delu. Med drugim je dejal, da je diktatura proletarijata le diktatura nekaterih ljudi nad proletarijatom. Takega sistema delavstvo Zapadne Evrope ne more sprejeti.

NEMČIJA BOJKOTIRA FRANCOSKO BLAGO.

Pariz, 2. dec. Poslanik Francije, Karel Laurent, je izročil Nemčiji dve noti, v katerih se pritožuje, da Nemčija bojkotira francosko blago in s tem krši 264. in 265. člen mirovne pogodbe.

ROMUNIJA PRIJAZNA BOLGARIJI.

Belgrad, 2. dec. (Izvirno.) Za Grčijo se je odpovedala tudi Romunija zahtevi, da bi Bolgarija morala izročiti vojne krivce. Ta korak prijaznosti je napravil po celi Bolgariji najboljši utis.

ARMENCI ZAVZELI KARS.

LDU London, 2. dec. (Brezžično.) Iz Carigrada javljajo, da se je Armencem posrečilo, zopet zavzeti Kars.

PREMIJJE MED TURKI IN ARMENCI. ENTENTA IN MIR S TURKI.

Belgrad, 2. decembra (Izvirno.) Med Armenci in Kemalisti je prišlo do premirja. Armenci niso več mogli braniti mesta Aleksandropol, ker so se uprli muslimani v zaledju. — Ententa je zahtevala od oficijelne Turčije neposredno ratifikacijo mirovne pogodbe ter ne prizna opravičenosti za odlaganje, ki jo išče Turčija v zahtevi, da se mora prej pobotati s Kemalisti; Mustafa Kemal pa stavi take pogoje, ki izključujejo sevsresko mirovno pogodbo. Ekstremni Kemalisti računajo na boljševiško pomoč.

RAZPRAVA O HOHENZOLLERNCIH.

LDU Berlin, 1. dec. (DunKU.) Na današnji seji pruskega državnega zbora je bil na dnevnem redu zakon ustave. Na tej seji je predlagal socialnodemokratski poslanec Heilmann, da naj vlada zakonitim putem odredi, da se nakaže premoženje Hohenzollernecev brez odškodnine republikli Pruski. Poslanec Heilmann je predlagal tudi naredbo, v kateri bi se uredila renta Hohenzollerški hiši po posebnem zakonu. Po njegovem govoru je nastalo velikansko razburjenje in vpitje. Nemški nacionalci in socialni demokratje so imeli razburjene govore. Podpredsednik skupščine je dal nemškonalacionalnemu govorniku ukaz. Z leve strani je priletela papirnata krogla, naka je podpredsednik prekinil sejo za deset minut in je izjavil, ko se je seja zopet pričela, da mu ni mogoče dovolj obsoditi tega, kar se je zgodilo. Poslanec Hoffmann (neodvisna socialnodemokratska stranka Nemčije) predlaga, naj se papirnata krogla odpošlje muzeju Hohenzollernecev. (Smeh in veselost). Demokrat Dominkus predlaga, naj se predlog odkloni, tako, ne da bi se pri tem zavzelo stališče napram razdelitvi premoženja krone. Centrunaški poslanec Oppenheim govori tudi za odklonitev predloga. Poslanec Hoffmann v svojem govoru označi Viljema kot licemerca, komedijanta, ki se je drznil imenovati se za božje orodje. Z zadnje mahinacije s kapitalom so bile pravi rop in goljufija. »Z roparji in tatovi pa mi ne sklepamo pogodb.« — Dr. Richter (nemška ljudska stranka) odkloni sprejetje predloga. Neodvisni poslanec Ludvig ugovori, da so Hohenzollerneci že dobili svojih 52 milijonov in da po pogodbi ne morejo zahtevati ničesar več, razen, če bi se nahajali v potrebi. Končno se predlog poslance Heilmanna odkloni. Nato je bil v končnem glasovanju sprejet zakon pruske ustave.

BORZA.

LDU Zagreb, 2. decembra. Devize: Berlin 197—199, Italija 508—510, London 465½—0, New York 137—0, Pariz 831½ do 840, Praga 165—167, Svica 0—2300, Dunaj 27.30—27.50, Sofija 150½—171. Valute: Dolarji 136.50—137, avstrijske krone 28—29.50, rublji 84—87, francoski franki 830—850, napoleonori 463—468, nemške marke 196—200, rumunski lei 208—212, italijanske lire 500—504, angleški funti 490—470, češkoslovaške krone 160—165.

LDU Curih, 2. dec. (ČTU) Devize: Berlin 9.20, Holandija 195, Newyork 638, London 22.28, Pariz 38.80, Milan 23.45, Praga 7.75, Varšava 1.15, Zagreb 4.75, Bukarešta 9.30, Budimpešta 1.40, Dunaj 1.95, avstrijske žigosane krone 1.30.

LDU Dunaj, 2. dec. (ČTU) Devize: Milan - Trst 1865—1906.50, Curih 8000—8050, Sofija 617.50—632.50, Pariz 3112.50 do 3162.50, Zagreb 361.50—367.50, Budimpešta 99.25—101.25, Praga 608—615, Varšava in Krakov 95.50—97.50. Valute: rum. lei 742.50—757.50, italijanske lire 1855 do 1895, mažarske žigosane krone 101.75 do 103.75, češkoslovaške krone 5000aki 617—623, novi dinarji 1450—1470.

LDU Praga, 2. dec. (ČTU) Devize: Curih 1308.50, Belgrad 238, Zagreb 59.25, Dunaj 15.90, Budimpešta 15.90, Varšava 15.25, Bukarešta 122.25. Valute: dinarji 232, avstrijske krone 15.90.

LDU Curih, 1. decembra. (ČTU) Devize: Berlin 9.22½, Holandija 196, Newyork 638.25, London 22.29, Pariz 38.85, Milan 23.55, Bruselj 41.10, Kodanj 88.50, Stockholm 125.25, Kristianija 86.50, Madrid 83.40, Buenos Aires 220, Praga 7.75, Zagreb 4.75, Dunaj 1.95.

LDU Praga, 1. dec. (ČTU) Devize: Curih 1318.50, Belgrad 239, Zagreb 59.50, Dunaj 16, Budimpešta 16, Varšava 15.25, Sofija 102, Pariz 511.50. Valute: Jugoslovanski dinarji 233, avstrijske krone 16.

LDU Dunaj, 1. dec. (ČTU) Devize: Zagreb 361.75—367.75, Milan in Trst 1860 do 1900, Sofija 617.50—627.50, Curih 8000—0, Pariz 3117.50—3157.50, Praga 606.50 do 612.50, Budimpešta 99.12½—101.12½, Bukarešta 737.50—752.50, Krakov 97—99. Valute: Bolgarski lei 617.50—627.50, češkoslovaške krone 615—631, jugoslovanski dinarji 1455—1475.

Zagreb, 2. dec. Dolar 136—137, Dunaj 28—29.50, rublji 84—87, češkoslovaška krona 160—165, angleški funti 460—470, napoleonori 463—468, nemška marka 196—200, lei 208—210, lira 500—504.

Mažarska.

LDU Budimpešta, 1. dec. (DunKU) V podrobnih debati o predlogu glede denarnih zavodov so v nočni seji narodne skupščine sprejeli predlog poslance Erektija, po katerem naj se razveljavi naredba, da se denarni zavodi brez dovoljenja zakonodajne oblasti ne smejo ustanavljati. Finančni minister se je izrekel proti temu predlogu. Med odmorom se je finančni minister izrazil napram poročevalcem listov, da bo takoj podal svojo ostavko.

LDU Dunaj, 1. dec. (DunKU) »Nyolez Oray Ujszaga« javlja, da bo ministrski predsednik Teleky na današnji konferenci naznanil ostavko celokupne vlade, ako se finančnemu ministru v vprašanju denarnih zavodov ne da popolnega zadoščenja.

LDU Budimpešta, 1. dec. (DunKU) Na današnji seji narodne skupščine je mejni grof Jurij Pallavicini v interpelaciji obširno obravnaval zunanjo politiko vlade in naglašal, da ne more uvidevati vzrokov za sedanje mažarsko zunanjo politiko, ki je zelo francosko orientirana. Anglija je nekaj časa kazala simpatije za Mažarsko, ki pa so se zelo ohladile z uvedbo francoskega kurza. Ravnotako je glede Italije. — Zunanji minister grof Csaky je odgovoril, da vlada pred šestimi meseci ni tako natančno poznala položaja, kakor sedaj. Država more računati le na lastno moč, in tu je mogoča le ena orientacija: mažarska. Trenotno obstaja le ena dolžnost: močno naspesovati vse, kar bi utegnilo državo na znotraj ojačiti in doseči pošteno izvedbo mirovne pogodbe, tudi glede varstva narodnih manjšin in izpraznitev gotovih pokrajin, ki so sedaj še zasedene.

Narodno gledališče.

DRAMA:

Petek, 3. dec.: »Sen kresne noče« v opernem gledališču ob dramskih cenah. Red C. Sobota, 4. dec.: »Bobrov kožuh«. Red D. Nedelja, 5. dec.: »Figaro se ženi«. Izven. Ponedeljek, 6. dec.: »Pohujšanje v dolini šentiljorjanski«. Red B.

OPERA:

Petek, 3. dec.: »Sen kresne noče«. Dramska predstava. Red C. Sobota, 4. dec.: »Rigoletto«. Red A. Nedelja, 5. dec.: »Vesele žene windsorske«. Izven. Ponedeljek, 6. dec.: Zaprtlo.

Knjige iz Jugoslovanske knjižarne, ki naj ne manjkajo v nobeni knjižnici:

Josip Jurčič, Spisi. (Uredil dr. Ivan Grafenauer.) IV. zvezek: Cvet in sad — Hči mrtvega sodnika. — Kozlovska sodba v Višnji gori. — Dva brata. — Cena 19 K 20 vin., vezano 31 K 20 vin.

V. zvezek: Sosedov sin. — Sin kmetškega cesarja. — Mej dvema stoloma. — Cena 19 K 20 vin., vezano 31 K 20 vin.

VI. zvezek: Doktor Zober. — Tučomer. — Cena 19 K 20 vin., vezano 31 K 20 vin.

NOVI NADŠKOF V PARIZU.

Pariz, 2. dec. (Izvirno.) Po smrti kardinala Amette-a je bil izvoljen kardinal Dubois za nadškofa v Parizu, čigar inauguracija se vrši dne 8. decembra t. l.

ŽENSKA VOLIVNA PRAVICA.

LDU Rim, 2. decembra. (Stefani) Zbornica je s 153 proti 128 glasovom sprejela novi volivni zakon za občinske in provincialne svete, s katerim se uvede proporcionalno zastopstvo in ženska volivna pravica.

PROTI HABSBURSKIM SPOMENIKOM.

LDU Praga, 1. dec. (DunkU) Vse češke stranke, razen komunistične, so vložile predlog, po katerem naj bi se odstranili vsi javni spomeniki, ki spominjajo na Habsburžane in druge osebe, ki so bile Čehom in Slovacom sovražne. Politične oblasti naj bi določile gotov rok, v katerem naj bi se uničili in odstranili vsi ti spomini.

MARŠALSKA PALICA IVANA SOBESKEGA.

LDU Berlin, 1. dec. (Wolff) Pri preiskavi stanovanja znanega komunističnega voditelja je policija zaplenila maršalsko palico poljskega kralja Ivana Sobeskega, ker obstoji domneva, da je bila palica ukradena.

MAŽARSKA VLADA PODALA DEMISIJO.

LDU Budimpešta, 2. dec. (MKU) Na današnji seji narodne skupščine je po tretjem čitanju zakonskega načrta o centralni denarnih zavodov naznanil ministrski predsednik grof Teleky demisijo kabineta. Vzrok demisije je, da se je ministrstvo izjavilo za solidarno s finančnim ministrom, proti kateremu je pri večerajšnji razpravi o centralni denarnih zavodov glasovala narodna skupščina. Narodna skupščina se je do rešitve krize odgodila. Že več časa je obstojala v narodni skupščini proti finančnemu ministru animoziteta, in sicer vsled velikanskih bremen, ki jih je bil vsled izgubljene vojske prisiljen naložiti davkoplačevalcem. Državni upravnik je sprejel demisijo vlade ter ji poveril nadaljnje vodstvo poslov.

Cerkveni vestnik.

c Angleži za katedralo v Reimsu. — Londonski lord-župan je sklical odlčno društvo na posvetovanje za nabiranje darov za obnovo katedrale v Reimsu, ki so jo nemški topovi kruto poškodovali. Pri posvetovanju je govoril tudi Jugoslovanom znani kardinal Bourne.

Orlovski vestnik.

Udeležence organizatoričnega tečaja opozarjamo na to, da že doma, pred odhodom na tečaj, preštudirajo natančno §§ 15—78 in 94—99 orlovskega poslovnika. Na tečaj naj vsak prinese seboj poslovniki, Zlato knjigo in orlovsko pesmarico.

Orel — Ljubljana M. O. V soboto dne 4. dec. važen sestanek v mali dvorani na portu, h kateremu so dolžni priti pod najstrožjo disciplino vsi redni člani. Na dnevnem redu: akademija v Unionu. — Predsednik.

Ježica. Orel priredi v nedeljo Miklavžev večer. Spored: 1. »Pridi sv. Miklavž«, igra v enem dejanju. 2. Prihod sv. Miklavža s spremstvom, razdeljevanje daril itd. Začetek ob 7. uri zvečer v Društvenem domu. Darila se sprejemajo v soboto ob 5. do 8. ure zvečer in v nedeljo dopoldne; tam se tudi prodajajo vstopnice.

Dijaški vestnik.

Ij Starešinski sestanek se vrši danes, 3. t. m. ob 8. uri zvečer v srebrni dvorani hotela Union. Na dnevnem redu je informativen referat in nato razgovor o društvenih pravilih in društvenem delovanju. — Dr. B.

d Danica — Zarja. V petek dne 3. dec. se vrši ob pol 8. uri zvečer v društvenem lokalu 3. redni diskusijski večer. Udeležba obvezna za vse redne člane »Danice« in »Zarje«. — Predsednik.

d Dramatični odsek SO v zavodu sv. Stanislava v St. Vidu nad Ljubljano uprizori v nedeljo dne 5. novembra 1920 ob pol 3. uri popoldne Shakespeareovo dramo »Julij Cezar«. Med odmori igra hišni orkester pod vodstvom g. prof. Hybaškega. Vabimo!

Odkrite tatvine na ljubljanski glavni pošti.

Ljubljano so zelo razburile te dni govoriče o velikih goljufijah, ki so se izvedle na glavni pošti in ekspediciji. Da na ljubljanski glavni pošti ni vse v redu, je vedela cela Ljubljana, ker so prišla adresatom celo navadna lokalna pisma v roke čez več dni in ne tisti dan, ko bi jih bili lahko dobili. Na pošti sami so prav dobro vedeli, da nekaj ni v redu,

ker so nekateri mlajši gospodje živeli razkošneje, kakor so jim to dopuščali njihovi dohodki. Govorilo in šepetalo se je veliko, toda ukrenilo se ni nič. Čisto slučajno je v neki disciplinarni zadevi g. poštni nadkomisar dr. Janžekovič zaslišaval nekega gospoda, ki je bil premeščen iz Ljubljane in mu je zaslišani zaklical »Mene premeščate, ki sem pošten, drugih, ki kradejo, pa ne vidite!« Gospod nadkomisar dr. Janžekovič je postal pozoren in je zahteval točnejših pojasnil. Izvedel je, da so v ekspediciji nekateri mlajši gospodje, kadar so bili v službi, ponoči plačevali kar ceha za 20 litrov vina. In pilo je vse, tudi gospodje z zlatimi ovratniki se niso hranili pitja vina, katerega so plačevali slabo plačani poštni aspiranti. Gospod dr. Janžekovič je poizvedel imena radodarnih plačevalcev vina in obvestil o tem, kar je izvedel, gospoda revirnega nadzornika Habeta, ki je napravil kratek proces in je zaprl 7 poštinih uradnikov, ki so začetkom okrogleno zaničevali, da bi bili kaj kradi, toda končno je vseh sedem priznalo, da so res kradi. Način kraje je bil silno priprost. V Ljubljano prihajajo poštne vreče iz Amerike. Na glavni pošti jih razdelje po posameznih progah in jih odpošljejo naprej. Aretirani uradniki so se naučili eden od drugega način kraje. V roki se čuti, če je v kuverti samo pismo, ali so tudi dolarji. In šop pisem so nesli domov, jih tam odprli, pisma in kuverte sežgali, dolarje si pa pridržali. »Učili smo se manipulirati eden od drugega. Delal je vsaki na svojo roko, delili nismo, da se nismo spili,« je rekel eden aretirancev na policiji. Gospod revirni nadzornik Habe je v poldrugem dnevu zaključil policijsko preiskavo in ugotovil, da so gospodje pokradli nad 100.000 kron. Poleg sedmih aretirancev je zapovedal g. Habe aretacijo še nekega prizadatega gospoda, ki pa ne biva v Ljubljani. Na državnem pravdniku so vodil nadaljnjo preiskavo g. dvorni svetnik prvi državni pravdnik Režek. Iz krogov poštenih poštinih uslužbencev smo naprošeni priporočiti poštini upravi, naj uvede najstrožje kontrolne odredbe, da se bodo zabranili škandali, kakor je zdaj odkriti.

Sodišče in policija.

s Četrto porotno zasedanje pri deželnem sodišču v Ljubljani se prične dne 6. decembra 1920. Doslej je razpisanih 24 razprav s 43 obtoženci. Tudi v tem zasedanju prevladujejo kaznjiva dejanja zoper tujo lastnino, osobito tatvina. Razpravljalo se bo: V ponedeljek dne 6. decembra zoper Josipa Vidmarja zaradi hudodelstva uboja in zoper Albina Lenardiča zaradi hudodelstva tatvine; v torek dne 7. decembra zoper Hinkota Čudna zaradi hudodelstva goljufije, zoper Franceta Berlana zaradi hudodelstva goljufije in zoper Franceta Čeparja zaradi hudodelstva tatvine; v četrtek dne 9. decembra zoper Ivana Bizjaka in Josipa Dimica, dalje zoper Jakoba Vojsko in slednjič zoper Ivana Tometa in dva tovariša, zaradi hudodelstva tatvine; v petek dne 10. decembra zoper Avrama Papa in Izidora Alkalaja zaradi hudodelstva goljufije in zoper Romana Reška zaradi hudodelstva ropaja; v soboto dne 11. decembra zaradi pregreškov zoper varnost časti v štirih različnih zadevah; v ponedeljek dne 13. decembra 1920 zoper Ivana Pavliča zaradi hudodelstva tatvine, zoper Novaka zaradi hudodelstva ropaja in zaradi hudodelstva tatvine in pa zoper Hektorja Travaglio zaradi hudodelstva tatvine; v torek dne 14. decembra zoper Pavla Ambrožiča in šest tovarišev in pa zoper Franceta Pucharja in Ivana Jemca zaradi hudodelstva tatvine; v sredo dne 15. decembra zoper Alojzija Jeraniča in Mihaela Puharja zaradi hudodelstva tatvine, zoper Antona Brenčeta zaradi hudodelstva uboja lastne matere in zaradi hudodelstva poskušene težke poškodbe in pa zaradi pregreškov zoper varnost časti v dveh zadevah; v četrtek, petek in soboto dne 16., 17. in 18. decembra zaradi hudodelstva tatvine, deležnosti tatvine in goljufije zoper Ivana Gorbiča in sedem tovarišev, ki se tožijo zaradi 17 kaznivih dejanj.

s Čelo vas bom požgal! je grozil Jakob Hribar iz Psajnovcev Gašperju Prašnikarju iz Prevoj, ker ga ni hotel prenočiti. Hribar je ukradel tudi Veri Vidic acetenlosko svetilko. Hribarja, ki je bil že večkrat kaznovan, je obsodilo deželno sodišče v Ljubljani v 1 leto težke ječe.

s V Škofji Loki zažgana granata. Ciril Bernik iz Škofje Loke in Andrej Pogačnik iz Puštale sta 27. avgusta letos v Škofji Loki zažgala kapico ročne granate in jo vrgla na javnem mostu v vodo, kjer je porušila jez Blaža Pokorna. Sodišče je prisodilo vsakemu 4 mesece strogega zapora.

s Ob prevratu prodana krava. Ob prevratu leta 1918 je zapovedal poveljnik narodne straže na Glincah g. nadporočnik Zorc g. Ivanu J..., naj pripelje 12 krav češkim vojakom. Poveljnik Čehov je prevzel krave in je »gardistom«, kakor so rekli na policiji, podaril eno kravo, ki so jo prodali mesarju za 500 kron in je vsak gardist, 4 so bili, dobil 125 kron. O zadevi bo govorilo sodišče zadnje besede.

s Tatvina na glavnem kolodvoru v Ljubljani. Kurjaču južna železnice Alojziju Koviču je bila ukradena kratka zimska suknja, v kateri je bilo 3000 K denarja. — Iz voza št. 81.209 je bil ukraden zaboj cimet v teži 30 kg, vreden 2280 K.

s Za 2000 K oškodovalec je neki mladi lopov gospoda Josipa Amana, kateri se je zmotil, ko je dotičniku iz uljudnosti zamenjal bankovec za 100 K.

s Takse za izvoz avtomobilov na Nemškem znašajo 2%, za avtobuse 1%, za trgovske avtomobile 1% in za motocikle 2%.

Gospodarstvo.

g I. bosanska tvornica amonične sode v Lukavcu. »25. o. mj. održana je u prostorijama tvornice sode u Lukavcu XXV. redovita glavna skupština Prve bosanske tvornice amonične sode dioničko društvo za poslovne godine 1918 i 1919. Na osnovu predloga ravnateljstva usvojeno je jednoglasno, da se od čistoga dobitka 320.165,97 K dotira specijalnom rezervnom fndu 300.000 K, a ostatak od 20.165,97 K, da se prenese na novi račun. Obzirom na predstojeću nacionalizaciju poduzeća, u koju će se svrhu uskoro imati sazvati izvanredna glavna skupština, te na kojoj će se u ravnateljstvo kao i nadzorni odbor birati još nekoliko jugoslavenskih članova, birano je na predlog predsjedatelja za sada samo 6 članova ravnateljstva, od kojih jednoglasno, 4 predstavnika firme Solvay & Co., Bruselj (Belgija) i to gospoda: Louis Solvay, Emile Tournay-Solvay, Emmanuel Jannssen, Robert Desguin, Bruselj, i 2 predstavnika Kemičkog udruženja, Karlsbad (Čehoslovačka) gospoda: James Landau, Wien i Josef Benes, Karlsbad, koji će za sada sa gospodinom Ferom Stokanovićem iz Tuzle sačinjavati ravnateljstvo.«

g Cene amerišanske bombaža so zopet padle in stoji sedaj na 15.50 cent. za funt. Pred štirimi meseci je bila cena 42 cent., padla je torej za 174%. Krivo je odjenjajoče povpraševanje in relativno dobra letina.

g Čehoslovaške finance. Bančni urad ministva financ v Pragi izkazuje za pretekli poslovni teden: Aktiva: terjatve od avstro-ogrske banke 9.521.391 (+ 276), menice 1.800.396 (+ 34.983), lombardni krediti 2.191.354 (+ 266.741); tuje valute 47.818 (+ 218); inozemske terjatve 179.497 (+ 45.283); druga aktiva 685.920 (+ 9756); zlato in srebro 39.386 (+ 2072); neprodano državno posojilo 250.000. — Pasiva: Novčanice, pridržane pri prekolokovanju 2.068.922 (— 6515); državne novčanice 10.861.338 (— 70.228); žiroterjatve 459.422 (— 115.008); zakladni listi 227.745 (— 717); druga pasiva 97.514 (— 497).

g Lombarski trg. Celokupni promet je bil ustavljen do 3. decembra, radi tega je bilo trgovanje slabo, ker se brez vagonov pač ne more kupčevati s poljedelskimi produkti. Notirajo: pšenica 940—950; oves 270—280; beli grah 700—710; nova koruza 340—360.

g Mednarodna donavska komisija pod predsedstvom admirala Iroubridge bo na Dunaju nadaljevala v Parizu začeta pogajanja, ki bodo trajala do srede decembra. Pogajanja imajo namen, da ugotove daljše smernice za delovanje donavske komisije in da provizorno upravljajo donavsko plovbo, dokler se donavsko vprašanje končno ne reši. V tej mednarodni komisiji je zastopanih 10 držav, namreč: Jugoslavija, Nemška Avstrija, Bolgarska, Francoska, Angleška, Mažarska, Rumunija, Čehoslovaška in Italija.

Zunanja trgovina Italije v prvem polletju 1. 1920. Uvoz: Alkoholne pijače in olje 498.206.468 lir; kolonialno blago 340 milijonov 502.710 lir; kemikalije 370.722.885 lir; barve 101.900.755 lir; konoplja in laneno blago 108.003.388 lir; bombaž 1074.261.201 lir; ovčja volna 503.433.150 lir; svila 249.286.922 lir; les in slama 168.764.142 lir; papir in knjige 121.174.420 lir; kože in usnje 521.234.390 lir; kovine in rude 1015.952.952 lir; vozovi 107.707.046 lir; kamenje 785.587.560 lir; kavčuk in gumi 81.322.960 lir; cereali 1648 milijonov 441.300 lir; dragocene kovine 4.820.589 lir; različni predmeti: 73.346.916 lir. Skupno 8418.666.494 lir. — Izvoz: Alkoholne pijače in olja 195.824.371 lir; kolonialno blago 19 milijonov 418.078 lir; kemikalije 227.867.825 lir; barve 21.829.770 lir; konoplja in laneno blago 428.818.835 lir; bombaž 581.924.244 lir; ovčja volna 619.991.530 lir; svila 828.466.247 lir; les in slama 97.346.745 lir; papir in knjige 34.886.560 lir; kože in usnje 113.684.292 lir; kovine in rude 164.163.118 lir; vozovi 140 milijonov 906.530 lir; kamenje 163.192.753 lir; kavčuk in gumi 89.077.950 lir; cereali 503.000.480 lir; živina 60 milij. 464.975 lir; dragocene kovine 23.700 lir; razni predmeti 156.691.623 lir. Skupno 3889.678.266 lir. Italijanska trgovska bilanca izkazuje torej deficit v znesku 4524.290.988 lir.

Prosveta.

pr Družba sv. Mohorja na Prevaljah je ravnokar pričela razpošiljati družbene

knjige za leto 1920. Cenjeni udje preimc letos naslednji književni dar: 1. Koledar za leto 1921. 2. Na noge v sv. boji! Il. knjiga. 3. Kako si ohranimo ljubo zdravje. 3. snopič. Družba se bo potrudila, da častiti udje prejmejo knjige kolikor mogoče hitro, in sicer po železnici ali po pošti. Letošnje knjige se bodo razposlale po sledečem redu: 1. Lavanška škofija. 2. Ljubljanska škofija. 3. Krška škofija. 4. Razni kraji. — Družba sv. Mohorja na Prevaljah.

pr Veleturist na Ljudskem odru. Burk v treh dejanjih, ki jo je spisal Kurt pl. Kraat se zares pozna, da je plemenitaško delo in te po svoji mali duhovitosti in navkladi vsega potrebnega in nepotrebnega. V resnici lepega je prav malo. V originalu je stvar najbrž tudi užitejša. Prirčitelj je delo sicer dovolj srečno lokaliziral, vendar pa ne zadosti približno našim razmeram. Marsikaj bi bil še lahko izboljšal režiserjev svinčnik, kajti dejanje barke same je dobro zasnovano, sredstva pa so daleč pretirana. Menim, da to delo sploh ni primerno za naše razmere. Ne morda radi tega, da bi zagovarjal prenapeto stališče, češ, da je gotovim slojem treba dajati samo precejšene hrane v moralizirajočih dolgočasnostih. Temveč zato, ker sem prepričan, da blažine deluje samo resnična mešnost, čeprav v najpreprostejši obliki. Vse publo naj bi odločno odklanjali — najsi bo tudi občinstvu všeč Ljudski oder sicer že sam goji to misel v svojem programu, zato greši proti sebi, & tudi samo enkrat tako daleč razbija občinstvo; s tem podira, kar sam zida. Jaz ne vidim v tej stvari prave vrednote, ki bi mogla zavedno ali nezavedno dovolj močno delovati na dušo tistega občinstva, ki naj galjudski oder vzgaja. — To ne preveč srečno delo je zavedlo tudi igralce. Zdi se, da svojo stvar vzamejo prelako. Cim večja je komika (v tem slučaju burklarija), tem več discipliniranosti in samozatajevanja je treba, sicer je dobra skupna igra nemogoča. Zato globlje v svojo osebo, ne od nje proč! Več študirati in manj improvizirati. To zadnje igro razvleče in kvari občinstvo. Ljudski oder šteje letos že toliko dobrih moči, da bi bilo treba vsako stvar malo temeljiteje pregledati. Požrtvovalnost diletantov dobi svojo vrednost šele tedaj če odseva iz nje popolna resnost. V bistvu se bile osebe jako dobro zadeti in še dovolj do sledno izvedene, pretiravanje pa je zakopal tisto dobro zrno, ki naj bi se izluščilo iz navlake komičnih položajev. Najboljše so bile vloge, ki so bile res zmerne, tako stari Pod hosnik, pa tudi Janez. Rezervirani igri Zor se vidi, da nje igralka dovolj dobro doume vsebino — in ne razsipa z sredstvi. Dolina je bil seveda v srečnih rokah — pa ne do volj siguren — druge osebe pa so bile večji del daleč pretirane. Zelo ljubezniv pa je na stop mlade gđ. Gorjanove, ki kaže lep dar le šibek glas se še bori s prostorom. Igro je vodil g. Janko Novak.

pr Slavec je 30. novembra prav resno po kazal, da se hoče izviti vsakršnim sponam, k bi ga hotele vezati na duha obmiznih zborov. Spored je bil jako poster, obsegajoč plemenite, naravnost težke skladbe. Visoko namerjen korak mu nekoliko otežuje dejstvo, da si pevec posameznih glasov in zato seveda tudi posamezni glasovi med seboj še niso popolnoma vzeli, tako da je bila n. pr. prva pesen precej krhka, še le v tretji se je zbor bolj ogrel, prva katica Lajčeve »Vodice čiste« je bila morda najboljše, pozneje je notranje ubranost nekoliko upadla. Beethovenov Kyril je v celoti dobro učinkoval. Če bo zbor vztrajno težil po visokih vzorih, ugetne pod vodstvom darovitega temperameninega pevovoda je doseči najlepših uspehov. — Kapelnik dr. Čerin je s sinočnjim nastopom le še bolj utrdil ugled, ki si ga je s prvim koncertom pridobil. Zakaj še veliko boljše, se nam je zdelo je topot igral njegov orkester. Javno, točno s posebno gorkoto. Tudi klarineti, ki so se zadnjič semtertje nekoliko vsiljivo javljali, se se sedaj povsem podredili celoti. Imeli sm velik užitek; najsilnejši vtis so pač napravili de Greefovi nad vse pestri »Norveški ples«, polni življenja, ki se iz preprostega malo da ne neokretnega zmetka čudno buja razmota v prekipeljočo radost. Nenavaden bogato je: kar stresa motive, od nežnega pa storala do junaškega pohoda in razposajenega vriska se preliva v in preriva glasbene mišli kot kipec vodovje. Edino, kar bi si bili pr sijajnem orkestralnem delu tega koncerta že leli, bi bilo to, da bi Schubert v drugem delu svoje 8. simfonije ne bil tako na dolgo zgovern. Pa to bi bila njegova, ne dirigetova stvar, ki je ta malo dolgočasni del z gorkin čutom mojstrski obdelal.

Med solisti sta nam bila posebno všeč ga Lovšetova, ki nas s svojim rekel bi na ivno mehkim, prirčno naravnim peljem vedno ogreje, kadarkoli nastopi, pa tudi g. Sindler, ki ima zelo mehak organ, kar mo pripraven za intimnejše nastope. To bi bil pevec za salone kot nalašč. Veliki patos in njim zvezano silno stopnjevanje pa v njem ni ma posebnega prijatelja. Ga. Cepudrova je bila v kvartetu izborna — kot gsta v oia se je vlekla črta njenega glasu, sam zase pa ima njen glas neko krhkost, ki pa v družbi s sopeval izgine. — Samo to naj še povem, da gotovo ni prav, če ta in oni pevec v navedenem času polkuša slovenski h izgovarjati po vzoru nemškega nebneha h: n. pr. njih svetlich

pr Tehnični list. Izšla je 22. št. »Tehničkoga lista« s sledečo vsebino: Prof. dr. ing. Milutin Milanković: O novim načinih gradnje v Austriji. — Ing. Boža Petrović: Aluminijum i njegove legure. — Dr. Stanko Plivelić: O državnem nadzoru električnih uredajev. — Ing. Miko Dimitrijević: Državna elektrifikacija zemlje. — Stručne vesti: O zakonu Hooke. — Elektrifikacija francuskih željeznica. — Drž. zavod za istraživanje ugljena u Čehoslovačkoj. — Produkcija avijatičkih motora i aeroplana u Francuskoj. — Razne vesti: Jugoslavenska tehnička terminologija. — Novi ovlaštene civilni inženjeri i arhitekti. — Beleženje stanja vode na Dunavi i Savi. — Prva jugoslavenska tvornica stakla za prozore. — Uredba o pomaganju gradnje novih stanova. — Imenovanja. — Bibliografija.

pr Narodne pjesme. Zbral jih je v Slavoniji in uredil Vid Blažičič. Tisk in založba A. Miloševa, Petrinja. Strani 136. Cena 7 dinarjev (28 kron). Zopet ena knjiga hrvatskih narodnih pesmi, zbranih v lep šopek. Delo lahko priporočimo vsakemu bo služila kot vodnik in spomin na izture.

pr Jezersko, spisala Rudolf Andrejka in Igo Muri. Ljubljana 1920. Založil generalni komisariat za tujski promet. Omenjena brošura je izšla te dni na krasnem papirju in opisuje naš krasen planinski kraj, na katerega hoče opozoriti ljubitelje planin. Opis je lep, krasijo ga precej številne in lepe slike naših gorskih krajev, ki pridejo na dobrem papirju precej do veljave. Knjižica bo marsikomu dobrodošla ter mu bo služila akot vodnik in opomin na izvršeno turo.

pr Kratka zgodovina slovenskega slovesstva. Spisal dr. Ivan Grafenauer. Druga popravljena izdaja je izšla ravno kar v zalogi Jugoslavanske knjigarnice v Ljubljani. Cena 60 K velja z draginjsko doklado vred. Dolžnost vsakega zavednega Slovence je, da se seznani z zgodovino svojega naroda, z njega kulturo in slovstvom, ki je s kulturo v najtesnejši zvezi. Ta pouk pa ni samo potreben, temveč tudi skrajno zanimiv. Prva izdaja Grafenauerjeve kratke zgodovine je pošla v dveh letih, četudi nalog ni bil baš nizek; to je najboljši dokaz za kulturni napredek našega naroda. Druga izdaja, ki je pravkar izšla, je popravljena in izpopolnjena. V vsaki javni in zasebni knjižnici naj zavzema prvo mesto.

pr Zrnje. Štev. 6. Ta gledališki list mariborskega gledališča je izšel v svoji 6. številki in prinaša dve pesmi Radivoja Reharja in članek »Dramatsko pesništvo« od dr. Pivka, ter »Verovšku in Borštniku v spomin«. Poleg tega je v listu še mnogo drobnih zanimivosti.

pr Že dolgo časa pričakovani veliki narodni potpuri, zložil Anton Jakl, op 40,

je ravnokar za salonski orkester izšel in se dobiva izvod za 150 K le v trgovini z muzikalijami in knjigami Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani. Nadalje ne izdaje za salonski orkester se pripravljajo.

JUGOSLOVANSKA
KNJIGARNA V LJUBLJANI
priporoča cerkvenim zborem:

P. Angelik Hribar: Adventne in božične pesmi za mešani zbor. Part. K 18.—, glasovi razprodani.

Grum Anton: Adventne pesmi za mešani zbor. Part. K 6.—, glasovi K 1.20.

P. Hugolin Sattner: Dve božični pesmi. Part. K 7.20.

Grum Anton: Božične pesmi. K 4.80.

Foerster Anton: 12 cerkvenih pesmi za mešani zbor. Part. K 9.60.

Grum Anton: Cerkevna pesmarica za moški zbor. K 12.—.

Foerster Anton: »Cantica sacra« za moški zbor. III. del. K 12.—.

Odobrena šolska knjiga. Poverjenstvo za uk in bogočastje je z razpisom z dne 13. oktobra 1920, št. 4566, odobrilo šolsko knjigo »Geometrija za nižje razrede srednjih šol«. Priredil Josip Mazi, ravnatelj državne realke v Ljubljani. Cena K 36.— z draginjsko doklado vred. Knjigo je založila Jugoslavenska knjigarna v Ljubljani.

Jugoslavanski skladni koledar za leto 1921 je ravnokar izšel v zalogi Jugoslavanske knjigarnice v Ljubljani. Cena 30 kron. — Trgovci dobe popust.

Žepni koledarček za leto 1921 je tudi izšel istotam v prikupljivi in priročni mali žepni obliki in zelo okusni vezavi. Cena 12 kron, trgovci dobe znaten popust.

Meteorologično poročilo.

Ljubljana 306 m n. m. viš.

Čas opazovanja	Barometar v mm	Termometar v C	Relativna vlaga v C	Nebo, vetrov	Padačina v mm
30. 11. 21 h	739.3	5	1.1	obl.	—
1. 12. 7 h	739.2	4.9	0.4	dež	9.6
1. 12. 14 h	738.3	5	0.3	dež	—
1. 12. 21 h	738	4.7	0.8	obl.	—
2. 12. 7 h	740.5	4.5	0.7	obl.	0.4
2. 12. 14 h	740.1	5	0.8	obl. s. v.	—

Za dvakratno objavo v tednu se računa 8 kron.)

Priporočajo se sledeče domače tvrdke:

(Za dvakratno objavo v tednu se računa 8 kron.)

ELEKTROTEHNIKA
»Svetla«, Mestni trg 25.
Verbaj A., Linhartova ulica 4.
FOTOGRAFSKI ATELJE:
Grabec Franjo, Miklošičeva c. 6.
JAVNA SKLADIŠČA
»Balkan«, L. Ljublj. javno skladiš., Dunajska c. 33. (Tel. 366.)
KLEPARJI
Korn T., Poljanska cesta 8.
Remžgar & Smerkol, Flor. ul. 13.
KNJIGARNE
Jugoslav. knjigarna, Pred škofijo.

KNJIGOVEZNICE
Knjigovoznica K. T. D., Kopitarjeva ulica št. 6.
KONFEKCIJSKE TRGOVINE
Olup Josip, Pod Trančo.
Sax Ivan, Stari trg 8.
LEKARNE
»Pri Mariji Pomagaj«, Reslj. c. 1.
MANUFAKTURNE TRGOVINE
Schuster Anton, Stritarjeva ul. 7.

MODNI SALONI
Götzl Marija, Zidovska ul. 8 in 7.
Hribar Rozi, Rimska cesta št. 6.
MODNE TRGOVINE
Kunovar Ivan, Stari trg 10.
Magdič Pavel, Aleksandrova cesta.
PARFUMERIJE IN KOSMETIKA
»Uranus«, Mestni trg 11.
TRGOVINE S PAPIRJEM
»Uranus«, Mestni trg 11.
RESTAVRACIJE
»Perles«, Prešernova ulica.

SOBNO SLIKARSTVO
Žuran Martin, Mestni trg 12.
STAVBENA PODJETJA
Černe Andrej, Sv. Petra cesta 23.
Treo Viljem, arhitekt, mestni stavbenik, Gosposvetska cesta 10.
SPEDICIJSKA PODJETJA
»Balkan«, Dunaj. c. 33. (Tel. 366.)
Uher F. & A., Selenburgova ulica 4. (Tel. 117.)
TRGOV. Z URAMI IN ZLATNINO
Černe Lud., Wolfova ulica 3.
Pakič Ivan, Stari trg št. 20.

TRGOV. Z DEŽN. IN SOLNČN.
Mikuš L., Mestni trg 15.
TRGOVINE Z ŽELEZNINO IN CEMENTOM.
Erjavec & Turk pri »zlati lopati«
Valvazorjev trg št. 7.
Sušnik Alojzij, Zaloška cesta 21.
Zalta & Žilič, Gosposvetska cesta 10. (Mar. Ter. cesta.)
ZALOGA POHISTVA.
F. Fajdiga sin, Sv. Petra cesta 17.

Gozdno posestvo okroglo 280 orolov z lastno ribarsko in lovsko pravico v bližini Slovenjgradca pa brez stanovanjske hiše ter jednodropna trgovska hiša v Slovenjgradcu sta na prodaj za ugodno ceno radi preselitve v Nemško Avstrijo. Pojasnila daje Ivan Schuller, Slovenjgradec. 4831

Vila naprodaj v ljubljanski okolici. — Naslov v upravi lista pod št. 4837.

Miklavžev plašč in kapa se prodaj. Poljanska cesta 41. pritičje. 4836

Hiša pri KRANJU naprodaj. Naslov pove upravnistvo »Slovenca« pod št. 4841.

Kuharica, zanesljiva išče mesta. Streliška ul. 2. 4844

Hiša v Spod. Šiški z vrtno se prodaj. — Naslov prodajalca pove uprava lista pod št. 4840.

V svrhu vpeljave trgovine, prosi trgovsko nadobnjo za 20.000 kron posojila. Po- — nudi se pod: točna poravnava poštno ležeče TRBOVLJE. I. 4820

Harmonij na piščalke za cerkev ali šolo s tremi registri, popolnoma v redu ima po vredni ceni oddati, Pač Maribor, Pod mestom 14.

Oglasi v »Slovencu« imajo velik uspeh.

TVORNIČA KEKSOV, PREPEČENCEV, OBLATOV IN VEFELJNOV
V. BIZJAK IN DRUG priporoča svoje
ROGAŠKA SLATINA fine izdelke.

Mladenec, 21 let star, želi službe kot pisarniška moč, v kakšni pisarni, skladišču, ali temu kaj sličnega. Gre tudi na deželo. Cenj. ponudbe pod šifro »vesten« 4842 na upravo »Slovenca«.

Hiša z vrtno, hlev, občinska pravica, pašnik, se prodaj. Naslov pove uprava lista pod št. 4839.

V imenu Njegovega Velikanstva Kralja:

je bil Emil Pirnat, rojen v Ljubljani, dne 8. decembra 1861, pristojen v Ljubljano, rimsko-katoliške vere, oženjen, trgovski potnik v Ljubljani, Mestni trg št. 24, že kaznovan, s sodbo deželnega sodišča v Ljubljani z dne 7. oktobra 1919. opr. št. Vr VII 886/19.20, oziroma s sodbo stola sedmorice v Zagrebu z dne 16. julija 1920, opr. št. Kl 10/20-6 krivim spoznan pregreška po §. 23. št. 4, cesarske naredbe z dne 24. marca 1917, dr. zak. št. 131, storjenega s tem, da je meseca septembra 1918 v Ljubljani s poprom verižno trgovačar in obsojen po §. 23 imenovane naredbe z uporabo §. 260, lit. b), k. z., na štiri tedne strogega zapora, poostregega z enim trdim ležiščem vsak teden in na denarno kazeno devetstošest kron oziroma, ako bi se ne dalo izterjati, na daljnih sedem tednov zapora.

Deželno sodišče v Ljubljani, oddelek XII, dne 21. novembra 1920.

Proda se: večja množina raznih praznih zabojev ter petrolejskih in oljnatih barelov pri tvrdki: Ant. Stergar, Kamnik.

Proda se skoro nov stroj za izdelovanje zavezane cementne strešne opeke s približno 400 modeli. J. Razboršek, Šmarino pri Litiji.

Večje trgovsko podjetje v Ljubljani išče

disponenta, ki je vešč specerijske in železninske stroke. Biti mora tudi dober korespondent in po možnosti knjigovodja. Reflektuje se le na dobro moč z daljšo prakso in kolikor mogoče visoko trgovsko šolsko naobrazbo. Naslov pove pod št. 4824 uprava lista.

Sprejme se takoj pridna, poštena in stedijska

ženska moč

ki bi pomagala gospodinji; znati mora kuhati, šivati, likati. Prednost imajo starejše moči. Hrana, stanovanje in čevlji prosto. Plača dobra, po dogovoru. Polzve se v upravi lista pod »ženska moč 4810«.

GARJE
srbečko, hrasto, lišaje, aniči pri človeku in živini mazilo zoper srbečico. Brez duha in ne maže perilo. 1 lonček za eno osebo po pošti K 15.— poštnine prosto. — Prodaja in razpošilja lekarna Trnkoci v Ljubljani, zraven rotovža. 1631

Hiši, podgane, stenicice, ščurki in vaa golazen mora poginuti, ako porabijo moja uničujoča preizkušena in splošno hvaljena sredstva, kot proti poljskim mišim K 10, na podgane in miši K 10; za ščurke posebno močna vrsta K 20; tinktura za stenicice K 10; uničevalce moljev K 10. Prasek proti mršom K 10 in 20; mazilo proti ušem pri ljudeh K 5-10; mazilo za uši pri živini 6-10; prasek za uši v obliki in perilu K 10 in 20; tinktura proti mršom na sadju in zelenjavi (uničev. rastlin) K 10. Prasek proti mravljam K 10. Mazilo proti garjam K 12. — Pošilja po povzetju Zavoda za eksport.

M. Junker, Petrinjska ul. 3. Zagreb 39. Trgovcem pri večjem odjemu popust.

Proda se radi pomanjkanja prostora eleganten črni salon vdelan v bisernico, prevečen z rdečo svilo, nadaljna pojasnila daje v Auerspergovih palači Gosposka ulica 15. hišnik.

Terpentinovo čistilo za čevlje z imenom **JURJEVO** Sv. Petra cesta št. 6. M. TREBAC, Ljubljana.

Coklje trpežno izdelane, gornji del iz dobrega usnja izdeluje Cevljarska zadruga, Vrbovec pri Mozirju. Zahtevajte cenik!

Starovpeljana, posebno zmožna praška tovarna probkovine išče v vseh večjih krajih Jugoslavije sposobne in zmožne zastopnike Ponudbe pod šifro »Grosser Umsatz« na Vseobecná insertní kancelář, Praha, Příkopy Bazar 27.

Pozor! Dospela je velika pošiljatev raznih gumbov, igel, modnih stvari, vezenin, finih žlic, rinčic za čevlje, zapon, toaletnih stvari, čevljarskih potrebščin in orodja itd. Za obilen obisk se priporoča tvrdka Jos. Patešinc, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7. Najnižje cene na drobno in na debelo

M. Kuštrín, Ljubljana — Maribor Dunajska cesta 20 — Podr. Jurčičova ul. 9 priporoča pnevmatiko, avto-kolesa ter vsake vrste gumijevih predmetov, izolirane žice za električno napeljavo, golo, bakreno žico, elektrotehnični material po najnižjih cenah. Telefon št. 470.

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA D. D. V LJUBLJANI posluje začasno v prostorih Zadrugne zveze, Dunajska c. 3811.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize, sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji. Pooblaščen prodajalec srečk Državne Razredne Loterije. Izplačuje svojim klijentom vsak znesek brez odpovedi v gotovini.